

Jordemødre fra Viborg Amt

Oversigt samlet og bearbejdet af Magne Juhl i 2015 ud fra afskrift af jordemodereksamensprotokollen fra 1739 til 1920 og derpå suppleret med oplysninger fra andre kilder. Kun for nogle få er oplysningerne suppleret ved opslag i kirkebøger og folketællinger.

I første omgang er kun fundet jordemødre, hvor det er nævnt, at de kom fra Viborg amt, men nogen fra andre amter, er så siden flyttet hertil, og de anføres her efter de andre i rækkefølgen i listen her. F. eks. nr. 124, der er født i København, men som siden kom til Holstebro og derpå Skive m.m.

Den første var tilsyneladende fra København, da hun blev eksamineret, men det nævnes ikke præcist. Ca. et halvt år efter eksamen nævnes, at hun havde fået rejsepenge til at drage til Skive, så hun er medtaget her.

Nr. 43 anføres som værende fra Aalborg i Viborg Amt. Hun er også medregnet her.

Nr. 17b anføres i eksamensprotokollen som værende fra ”Wennerslev, Lysegaard Herred, Aarhus Amt”, men der er ikke nogen Wennerslev. Det må være Vinderslev, der ligger i Lysgård herred i Viborg amt.

Oplysninger om jordemødre uddannet og eksamineret lokalt, primært i Viborg er noteret. Det samme er oplysninger om enkelte jordemødre, der hyppigst er nævnt ved dødfødsler (se for eksempel nr. 183 og 184).

Efter nummer 118 i nedenstående liste er oplysninger om ægteskabelig stand og opnåede karakterer for jordemødre eksamineret fra 1844 og frem.

Oplysninger fra bogen ”Danmarks Jordemødre” er markeret med Da.Jo og sidetal. Stavemåden er så vidt muligt bibeholdt.

Bogen ”Danmarks Jordemødre” udgivet og redigeret af W. Nellemose er udgivet i 1935. I bogens afsnit III er for hvert amt omtale af jordemødre. Viborg amts jordemødre er omtalt side 121 – 125, hvor billeder af 34 jordemødre også er vist.

Viborg Amts Jordemoderforening omtales i afsnit II side 107-109. Her er foruden en redegørelse for jordemoderforeningens historie i amtet også oplysninger om jordemødre, som rejste fra Viborg amt til andre steder i landet.

Jordemødre nævnt i von Spreckelsens ”Viborg Bys Borgerbog” er indføjet i listen.

Tilsvarende er oplysninger om jordemødre, der assisterede ved fødsler på Spøttrup hos Ane Dorthea Hagensen (Se min artikel i Dansk Medicinhistorisk Årbog 2011).

I Heibergs protokol over jordemødre (B149-49) er en liste over jordemødre, og den er afskrevet nedenfor i aktuelle.

Med eksamen fra jordemoderskolen i København:

1, Eksamen 24.8.1773: Cicilia Barfoed.

Bleve alle befundne dygtige, og besvarede de vanskeligste Spørsmal med Færdighed.

Side 123 i eksamensprotokolen under 14.3.1774 står: fik Cicilia Barfoed efter Ansøgning til den Kongl. Jordemoder Commission, formedelst hendes Fattigdom, Skikkelige Forhold i Hvervet, og bekiendte Dygtighed i JordemoderVidenskabet, af Jordemødrenes Cassa 5 Rdl til Reysepenge, herfra til Schive, hvor hun blev antaget til Jordemoder med 20 Rdl aarlig Gage.

Ligeleedes blev hende bevilget af Commissionen at ifald hun ikke kunde ernære sig af hendes ringe Gage og Fortieneste paa Stædet, maatte hun indfinde sig inden Aarets Omgang ved Commissionen og have Rættighed til at søge Skildt og Nummer ved given Vacance heri Kiøbenhavn.

Hun er ikke fundet i folketællingen 1787 i Skive og ikke som død 1774-87 eller gift i Skive 1774-80.

2, Eksamen 1.8.1776: Dorthe PedersD fra Wiborg i Jylland.

Alle fandtes duelige til at udøve Jordemoder Konsten, naar de beskikkes.

3, Eksamen 6.6.1781: Karin Bram fra Wiborg.

Alle befandtes dygtige.

4, Eksamen 11.10.1781: Anna Cathrine Blok fra Wiborg.

Alle befandtes dygtige.

5, Eksamen 2.10.1783: Karen Hornbek Degnekone i Langaa paa Ulstrup Gods.

Alle befandtes duelige.

6, Eksamen 14.10.1788: Maren Schaltz Gierdings Kone fra Thostrup i Rind Herred i Wiborg Stift.

Alle befandtes duelige. Hun destengvertes.

7, Eksamen 14.3.1789: Inger AndersD Knudsen fra Wiborg Stift.

Alle fandtes beqvemme til at udøve JordemoderVidenskaben.

8, Eksamen 18.9.1794: Magrethe Sophie Hadrup fra Viborg.

Alle forefandtes duelige. Hun destingvertes.

9, Eksamen 20.4.1795: Magdalene Pfaf fra Wiborg.

Alle befandtes duelige. Hun destingvertes.

10, Eksamen 14.10.1799: Nille? Christine Rosenberg fra Wiborg.

Alle befandtes dygtige. Hun destingvertes.

11a, Eksamen 17.4.1804: Anne Margrethe JochumsD, Feldbereder Hans Arntsen Bergs Kone af Viborg Bye.

Alle befandtes duelige.

11b, Eksamen 17.10.1804: Maren JensD, Huusfæster Mogens Madsens Kone i Langaae Bye, Ulstrup Gods, Randers Amt (det må da være Viborg amt, se også nr. 5).

Alle befandtes delige.

12, Eksamen 28.5.1808: Maren Sørensd, Soldat v. N.L. Reg. Jens Jensens Kone af Wester-Thiele Sogn, Wiborg Amt.

Alle befandtes delige.

13, Eksamen 25.4.1812: Else Johansd. Salmager? Niels Christensens Kone af Brændstrup Sogn, Wiborg Stift.

Alle befandtes delige.

14, Eksamen 27.10.1813: Marie Margrethe Hansd, Soldat Anders Jensens Kone, af Winkel Bye, Wiborg Amt.

Alle befandtes delige.

15, Eksamen 25.4.1814: Ane Marie Petersd, Skomager Hans Friderik Østrups Kone, af Hinge Bye og Sogn, Wiborg Amt.

Alle befandtes delige.

16, eksamen 25.10.1815: Cathrine Christensd Lyngholm /:ugivt:/ af Fisbek i Wiborg Amt.

Alle befandtes delige.

Er det hende, der kaldes Kathrine Nielsen og jordemoder i Skive m.m. i liste over jordemødre i Salling herred 21.11.1828?? Foruden Skive Købstad nævnes Hem, Estvad og Rønberg. De sidste 2de sogne i Ringkøbing amt.

17a, Eksamen 27.10.1817: Edel Dienstman, Tilsynsmand Stephan Jacobsens Hustrue af Windum Sogn, Wiborg Amt.

Alle befandtes delige.

17b, Eksamen 27.10.1819: Marie Kirstine Møller, Skrædder Bartholin Wiborgs Kone, af Wenerslev, Lysegaard Herred, Aarhus Amt.

Alle var delige. Hun udmærkede sig.

Der er ikke nogen Wenerslev, så det må være Vinderslev, der netop er i Lysgård herred i Viborg amt.

Private personarkiver i Landsarkivet for Nørrejylland nr. 2386: Wiborg, Marie Kirstine f. Møller, jordemoder i Lemming, Gødvad og Svostrup sogne, Viborg amt. 1819 bestalling som jordemoder. 1 læg.

18, Eksamen 28.10.1822: Jacobine Cathrine Mathiesen, Arbeidsmand Peder Marcussens Kone, af Wiborg.

Alle befandtes delige.

Private personarkiver i Landsarkivet for Nørrejylland. Nr 1730: Petersen, Jacobine, jordemoder i Viborg. 1838 Beskikkelse til førstejordemoder. 1 læg.

19, Eksamen 28.10.1825: Inger Cathrine Nicolajd, Huusmand Jens Mathias Mikkelsens Kone, af Onsdrup, Viborg Amt.

Alle befandtes særdeles delige.

B118-5

Til Hr Stifts-Physicus Lind

At jeg under 14de Marti d.A. har beskikket Inger Cathrine Nicolaisdatter, givt med Jens Matthiesen af Kjersholm til at være Gjordemoder i Almind, Dollerup og Finderup Sogne; men at hun indtil videre blot nyder de i Gjordemoder-Reglementets 19, 20, 21 og 22 paragraffer bestemte Rettigheder, derom skulde jeg ikke mangle tjenstlig at meddele Hr. Stifts Physicus Underretning.

Viborg Stiftsamtshus 12te Junii 1826

Paa Hr. Stiftsamtsmandens Vegne, efter Fuldmagt

Ulæselig underskrift

Hun findes ved folketælling 1840 i jordemoderboligen i Øster Velling, hvor hun er 36 år gammel og enke samt "Gjordemoder i Districtet". Af folketællingen 1845 samme sted ses, at hun, der nu er 40 år og fortsat enke, er født i Levring i Viborg amt.

Hun må have afløst Else Cathrine Andersdatter i Øster Velling, se nr. 185.

20, Eksamen 30.10.1826: Sophie Friderike Sørensen, Skoemagermester Christen Nikolajsens Schmidts Kone, af Viborg Bye.

Alle befandtes delige.

Hun blev jordemoder i Skive og assisterede ved en fødsel i 1829 på Spøttrup, se Dansk Medicinhistorisk Årbog 2011 side 97-98.

Manden, skomagermester Christen Nikolai Smith, døde i Skive 9.8.1850 og blev begravet 16.8. Han var da 62 år og døde af brystsyge.

Ifølge hjemmeside om Samsøpersoner er hun født i København.

Hun er ikke fundet under døde i Skive fra 1839-1890.

I B-043A Sallinglands Herredsfogeder, 1797-1868 Sager vedrørende jordemodervæsenet er en mappe med 24. jordemoderdistrikt:

Skive landsogn, Hem, Estvad og Rønbjerg sogn samt Skive Kiøbstad. Jordmoderen bor i Skive Bye. Bl.a. udnævnelse 1.8.1838 for Sophie Frederikke Smith. Samt andragende om at måtte stoppe på grund af alder 20.9.1860.

Om Sophie Smiths opsigelse se under nr. 56 i listen her, Vilhelmine Elisabeth Svanberg født Feldmann.

I en liste over jordemødre i Salling herred 21.11.1828 er hun jordemoder i 25. Distrikt efter Karen Andersdatter for Resen, Dølbye, Brøndum og Hvidberg, og det synes tilføjet, at Karen Andersdatter tillige er ansat som reservejordemoder i Skive. Karen Andersdatters navn er dog begge steder overstreget. Det er nok også Sophie Friderike Smith, der nu er reservejordemoder i Skive.

21, Eksamen 28.4.1828: Pernille Bierk, Gartner Jens Riis's Kone, af Wiborg.

Alle var delige.

Det er formentlig hende, der er moder til nummer 58, Martha Augusta Charlotte Poulsen fød Riis. Martha var ved sin ansøgning i 1861 24 år og moderen 66 år gammel. Moderen trængte da til en medhjælper. Måske var hun i Bjerregrav lige som datteren.

22, Eksamen 29.10.1828: Ane PedersD, Staldkarl paa Lundbekgaard Søren Christensens Kone, af Weggerbye i Viborg Amt.

Alle var duelige.

Det kan være hende, der i liste over jordemødre i Salling herred af 21.11.1828 nævnes som jordemoder i Lime, Veibye, Lem og Haasum

23, Eksamen 29.10.1829: Karen SørenSD, Husmand Simon Jensens Kone, af Ans Bye, Wiborg Amt.

Alle var duelige.

24, Eksamen 29.10.1830: Marie Cathrine Teilgaard, Bendreier Andes Hofman Klocks Kone af Wiborg Bye og Amt.

Alle befandtes særdeles duelige.

25, Eksamen 28.4.1831: Marie Cathrine SvendsD, Arbeidsmand Anders Madsens Kone af Fallitzgaard, Dollerup Sogn, Wiborg Amt.

Alle var duelige. Hun udmærkede sig.

26, Eksamen 29.10.1832: Ane Kristine AndersD, Indsiddet Peder Svendsens Kone af Fallitzgaard, i Dollerup Sogn, Wiborg Amt.

Alle var duelige. Hun udmærkede sig.

27, Eksamen 28.4.1834: Maren HansD, Søren Thøgersens Kone, af Hersom Sogn og Bye, Viborg Amt.

Alle var duelige.

28, Eksamen 30.4.1835: Margrethe AndersD, Tienestekarl Hans Jørgen Winthers Kone af Viborg By, Viborg Amt.

29, Eksamen 28.4.1836: Kirsten AndersD, Postkarl Christen Poulsen Hestbeks Kone af Hierk Bye, Harre Sogn, Viborg Amt.

Alle var duelige. Hun var især duelig.

30, Eksamen 30.4.1836: Helen Birch, A??Bestyrer Birchs Kone, fra Frijsendal, Wiborg Amt.

Alle var duelige. Hun udmærkede sig.

31, Eksamen 28.10.1837: Mette Kirstine PedersD, Huusmand Christen Jensens Kone af Oxenvad, Wiborg Amt.

Alle var særdeles velunderrettede og duelige.

32, Eksamen 30.4.1839: Julie Elise AndersD, Kyrasser Jens Pete Olsens Kone, af Over Viskum Bye, Viborg Amt.

Alle var duelige. Hun udmærkede sig.

Eksamen 4.10.1839: Ane Kirstine Brøndum, Skrædersvend Johan Ludvig Frenzt's Kone af Skive Bye, Viborg Amt.

Alle var duelige. Hun udmærkede sig.

33, Eksamen 29.10.1839: Inge ChristensD, Fisker Niels Danielsens Kone, paa Øen Fuur, Viborg Amt.

Alle var duelige.

34, Eksamen 28.4.1841: Kirstine Caroline Støttrup, Dejmager? Johan Klusners Hustru fra Bruunshaab i Viborg Amt.

Alle var duelige.

35, Eksamen 26.4.1843: Bodil Pedersdatter, Huusmand Jens Christensens Hustru af Hjærk i Viborg Amt.

Af disse befandtes No 1.3.4.6.7. duelige til at udøve Jordemoderkunsten og udmærkede sig især No 1. Hvad angår No 2 (Bodil Pedersdatter), da var hun efter maadelige Kundskaber og saa slet begavet, at Commissionen først efter det Vidnedsbyrd at hun i det praktiske teede sig nogenlunde vel, besluttede at admittere hende.

Fra 1844 blev givet karakterer.

36, Eksamen 25.10.1844: Karen Sørensen, Dagleier Peter Bredsgaards Hustru af Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

37, Eksamen 9.11.1846: Frederikke Sophie Lindhardt eller Leonhard, Skomager Johan Thelemans Hustru i Viborg Amt.

Hun fik første karakter. Alle benævntes Kongekoner (der skulle ikke betales for uddannelsen).

38, Eksamen 1.5.1850: Karen Marie Nielsen født Jensen, Skrædder Nielsens Hustru, Asmild Mark, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

Det må være hende der ifølge protokol B149,51 blev ansat i 4. Distrikt, Vinkel, Rind, Mammen, Vindum, Bjerring den 24.6.1850. Hun fik alderstillæg i 1860 og fraflyttede 29.8.1867 til 19. Distrikt (Haurbak/Kjellerup).

39, Eksamen 22.5.1850: Den 22. Mai 1850 examineredes (NB. Hun laa i Barselseng i Examensdagene d 1ste 2d Mai)

Johanne Jensine Andersen, Skomager Andersens Hustru fra Skive i Viborg Amt.

Hun erholdt 1 Character (eller står der både første og anden??)

Det må være hende, der nævnes flere gange med bilag i Arrestjournal Fjends Nørrelyng Herreder, B044-325 som jordemoder for 2det distrikt. Her står bl.a. i kvittering: Det mig i stedet for Brændsel tilstaaede Vederlag i Penge 16 Rbd er af H?? Herredsfoged Sommerlund i Viborg betalt for Aaret fra 24de Juni 1853 til samme Tid 1854 hvorfor qvitteres

Flye d 26de Juni 1853

Johanne Jensine Andersen Jordemoder for 2det District

Endvidere er mig af Fuldmægtig Thorgersen Dags Dato udbetalt 12 Rdl hvorfor qvitteres
Viborg d 24 Octobr 1853

Johanne Andersen

(m.f.P.)

Hun har således ikke selv kunnet skrive sit navn, og det er der flere eksempler på.

(Arrestjournal betyder ikke, at vedkommende er arresteret).

40, Eksamen 30.10.1850: Johanne Marie Loehr, Skomager Frederik Schrøders Hustru fra Viborg.

Hun fik første karakter.

Otto von Spreckelsen "Viborg Bys Borgerbog" 1713-1860, side 318, nr. 1508: Frits Emil Schrøder, født i Viborg 29.4.1807, borgerbrev 29.11.1842 som skomager, døbt 29.4.1807 (Søndre sogn), død 14.3.1859 (Domkirken). Søn af skrædder Mathias Schrøder og Inger Kirstine Møhlesdatter. Gift med Johanne Løehr, jordemoder, født i Flensborg ca. 1820, død marts 1905 (Viborg Stiftstidende). Hendes plejemoder hed Elin Erichsen.

Heibergs jordemoderprotokol (B149,49) side 40 omtaler, at jordemoder Mad. Schrøder tog afsked 1.10.1883 og flyttede til Amager. Hun var til da første distriktsjordemoder i Viborg og afløstes af A. M. Desmarais (se nr. 76).

På en liste over jordemødre fra 1874 (ligger løst i B149-51) nævnes: Madam Schrøder, 2den Jodemoder, udnævnt 8.6.1853. Asmild Sogn blev 1.9.57 underlagt hende.

41, Eksamen 28.11.1850: Den 28d Novbr 1850 Examinertes Else Mortensen, Huusmand Niels Petersens hustru af Ytterup Mark pr. Skive, Viborg Amt, der laa i Barselseng i Examensdagene i October d. A.

Hun erholdt 2den Character.

42, Eksamen 28.10.1851: Jørgine Frederikke Metz, Bager Mohrs Hustru i Skive, Viborg Amt.

Hun fik anden karakter.

(Der står bager og ikke barber, jf. fortælling om jordemoder i Skiveårbogen 1991 side 54 om jordemoder gift med barber i Skive).

43, Eksamen 29.10.1851: Ane Cathrine Jørgensen, Tobaksspindersvend Søren Larsens Kone i Aalborg fra Viborg Amt.

Hun fik anden karakter.

44, Eksamen 28.4.1853: Christine Mulvad, gift med Tienestekarl Andr. Mulvad i Thorning, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

45, Eksamen 28.4.1853: Christine Vilhelmine Hall, gift med Murer Andr. Halks Hustru i Viborg (sådan står der!).

Hun fik første karakter.

46, Eksamen 30.4.1856: Larsine Sørensen, Snedker Sørensens Hustru i Durup, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

Det må være hende, der i B149-49 (Landsarkivet i Viborg) findes som jordemoder i Hammershøj, Viborg amt fra 7.4.1870. Han kaldes da Larsine **Thorstensen**, gift anden gang med snedker Laust Pedersen Nyerup. Hun er født i Skive, og har fra 1856 til 1870 været jordemoder i Ørum, Viborg amt.

I Heibergs liste over jordemødre i 1884 er i Hammershøi, distrikt 8, Larsine Thorstensen.

47, Eksamen 28.10.1856: Maren Christensen født Olesdatter, gift med Huusmand Christensen, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

Det må være hende, der i 1862 er jordemoder i Vammen og hvor der er regning for en ny kakkellovn (Fjends-Nørlyng Herredsfoged, jordemodervæsen 1855-67).

48, Eksamen 30.4.1857: Christiane Andersen, gift m. Fabriksarb? Andersen paa Bruunshaab, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

49, Eksamen 30.4.1857: Marie Elisabeth Levring, gift med Skomagervend Levring fra Viborg.

Hun fik første karakter.

I B-044 eller Fjends-Nørlyn Herredsfogeder: Jordemodervæsenet 1855-67 er kvittering fra jordemoder Marie Levring i Fiskbæk 9.1.1863, og i samme omslag er regning for arbejde på jordemoderbolig i Fiskbæk i 1862.

50, Eksamen 28.10.1857: Severine Riisgaard gift m Indsiddet? Morten Riisgaard i Skive, Viborg Amt.

Hun fik anden karakter.

I B-044 eller Fjends-Nørlyng Herredsfogeder: Jordemodervæsenet 1855-67 er flere kvitteringer fra Severine Riisgaard, jordemoder i Højslev blandt andet i 1865 og 1868. Ved sag om bygning af jordemoderhus i Mønsted i 1862 er notater fra Severine Riisgaard i Højslev af 21.3.1860. Hun var i 3. Jordemoderdistrikt. Der er noget fra Lundø og Højslevkloster.

I samme er tegning af jordemoderhus (fotograferet). Se også under Maren Christensen i Vammen og Marie Levring i Fiskbæk.

51, Eksamen 28.10.1857: Ellen Marie Nielsen, gift m Gaardmand Søren Nielsen i Vroue, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

I Heibergs liste over jordemødre fra 1884 er fra distrikt 18, Thorning, Ellen M. Nielsen.

52, Eksamen 29.4.1858: Ane Jensen, gift med Skomager Jensen i Bjerring, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

Det må være hende, der ved folketællingen i Vium, Viborg amt i 1860 var jordemoder, 28 år gammel og gift med skomager Mads Jensen. Hun er født Madsen i Overlund,

Asmild sogn, Viborg amt og han i Mammen. Hun var jordemoder i Vium fra juli 1859 til ansættelse i Hjorthede jordemoderdistrikt 29.10.1862.

I Heibergs liste fra 1884 er hun som Ane Jensen i distrikt 18, Hjorthede.

53, Eksamen 30.10.1858: Caroline Cathrine Svendsen, gift med Bødker-/Snedkersvend? Christiansen i Viborg.

Hun fik første karakter.

54, Eksamen 1.11.1858: Dorthe Marie Jørgensen født Olsdatter fra Flye i Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

55, Eksamen 30.4.1861 og 30.8.1861: Jørgine Marie Grytzmacher, født Bonne, g.m. Mejeribestyrer Grutzmacher paa Eskiær, Viborg Amt.

No 5 (hende) fandtes saa usikker i Kundskab, at det blev anset rettest at underkaste hende en ny Examination i Sommerens Løb.

Eksamen 30.8.1861: Jørgine Marie Grytzmacher, tidligere examineret d 30te April (v. supra) som erholdt Characteren anden Character.

Hun fik altså anden karakter ved reeksamination.

Ansøgninger til optagelse på jordemoderskolen Paaske 1858 nr. 105, fra Jebjerg By, Nørre Herred, Viborg Amt, Jørgine Marie Grützmacher født Bonne, gift med Grützmacher, Bødker. Er en sædelig og net Kone, besidder de fornødne Færdigheder i Læsning og Skrivning. Har de fornødne Egenskaber i fysisk henseene. Hun havde også søgt før.

Hendes ansøgning og anbefalingerne haves i fotokopi fra ansøgningen Michaelis 1860, hvor hun blev optaget. Heraf fremgår, at hun er født 7.3.1834 og blev den 19. 5.1854 viet til bødker og daværende mejeribestyrer Johan Frederik Carsten Grytzmacher paa Eiskjær, med hvem hun er bleven mor til to børn. I resumeet står: Ført et i alle Henseender ulasteligt Levnet. Fysisk beqvem, anbefales paa det bedste til Oplærelse i det forestaaende Semester, da der i den nærmest Fremtid sandsynligen vil blive Trang for Gjordemødre i Salling.

Ved folketællingen i 1870 i Vium sogn, Viborg amt, var hun jordemoder. Navnet læses som Jørgine Marie Baun. Gift med Johan Frederik Goutzmaiker, 49 år, født i Lybeck.

Hun 35 år og født i Grinnerslev Kloster. De havde to børn født i Jebjerg. I

jordemoderprotokollen (B149-49, Viborg Lægedistrikt side 56 nævnes i Vium, at Jørgine Marie Bonne blev ansat 1.10.1878 i Hjortshede, 49 år gammel, gift med bødker Johan Frederik Grützmacher. Hun fik afsked med pension 1.11.1906.

I Heibergs liste over jordemødre i 1884 er hun i distrikt 7, Ørum som Jørgine Marie Bonne.

56, Eksamen 2.5.1861: Vilhelmine Elisabeth Svanberg f. Feldmann, g. m. Skomager Svanberg i Skive, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

I kassen med ansøgninger til optagelse på skolen Michaelis 1860, hvor der var 178 ansøgere udenfor København, er hun nr. 72, og bilagene for hende er ikke i kassen, men i resumeet står:

Viborg Amt, Skive, Vilhelmine Elisabeth Svanberg født Feldmann, 29 Aar, gift med H.P. Svanberg, Skomager. Bekjendt for at føre en sædelig Vandel. Fysisk beqvem, særdeles velskikkekt, anbefales. Jordmoderen er i en temmelig høi Alder og vil ved Aarets Udgang ansøge Afsked, hvorfor der i Byen vil blive Trang til Gjordemoder.

Anbefales paa bedsted Maade af Byfogden.

Physicaten anfører, at der ved Jordemoder Smith`s forestaaende Afgang i Skive vil blive Trang til en Jordemoder, saa anbefales specielt Ansøgerinden, fordi hun er særdeles vel skikket til at være Jordemor, samt at Physicus personlig kjender hende som et Characterens Side overmaade skikkeligt og agtværdigt Fruentimmer. Etatsraad Lind Hun var også ansøger nr. 79 i 1860.

57, Eksamen 30.10.1861: Berthe Christensen f. Jensen, g. m. Arbeidsm. Christensen paa Fuur Ø, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

Det er formentlig hende, der i 1863 er konstitueret som jordemoder i Balling m.m. og afløser for Mariane Nielsdatter (se nr. 126).

58, Eksamen 5.2.1862: Marthe Augusta Poulsen født Riis, g. m. Møllersvend Poulsen i Bjerregaard, Viborg Amt, som var i Barselsseng ved sidste Examen og dermed i længere Tid blev sat tilbage i sin praktiske Underviisning.

Hun fik første karakter.

Sidste eksamen var 28. Oktober 1861.

Hun var ansøger nr. 125 af 231 ansøgere uden for København om optagelse på jordemoderskolen til påske 1861 og her står: Viborg, Bjerregrav, Rinds Herred, Martha Augusta Charlotte Poulsen fød Riis, 24 (år, gift med) Møllersvend Anders Christian Poulsen. Anbefales. Var i Skolen en af de flinkeste og dygtigste Piger. Velskikket saavel i intellectuel som moralsk Henseende, 1 Barn. Moderen er Districtsjordemoder og 66 Aar gammel, hun trænger til en Medhjælperke, og anbefaler Lægen paa det Bedste Datteren til at oplæres for at kunne assistere Moderen.

Hun blev optaget, men selve ansøgningen og dens bilag er ikke i kassen med ansøgninger.

Moderen er nummer 21 i aktuelle liste over jordemødre i Viborg amt.

59, Eksamen 29.10.1862: Cathrine Christine Peters født Jæger, gift m. Forpagter Peters i Hammershøj, Viborg Amt.

Hun fik anden karakter.

Moderen, Ane Magdalene Sørensen, Bagermester Jægers Kone i Randers, fik eksamen som jordemoder 30.10.1837 (se nummer 172 i aktuelle liste over jordemødre i Viborg amt).

Side 370-371 er følgende skrivelse indført i jordemodereksamensprotokollen:

Randers Amtshuus

Under 13 August 1867 har tilskrevet Jordemodercommissionen som følger:

Ved hermed at fremsende Lærebref for Jordemoder Cathrine Peters skal jeg tjenstligst udbede mig underrettet om der ikke er begaaet et Falsum derved at Characteren er forandret til **”Første Character”**

Rosenørn

Hertil svarede under 17 August 1867

I Anledning af Deres Høibelbaarenheds Forespørgsel af 13 August d. A. om der ikke er begaaet et Falsum med det Jordemoder-Lærebrev, som under 29 Octbr 1862 er tildeelt Cathrine Christine Frederikke Peters fød Jaeger, skal jeg oplyse, at et saadant har fundet Sted, idet der efter Jordemodercommissionens Examens Protokol kun tildeeltes denne Kone "Anden Character" ligesom jeg ogsaa kan tilføie at Ordet "Første" ikke hidrører fra afdøde Prof. Levy's Haand.

Dette har jeg som Medlem af Jordemodercommissionen ikke villet unnlade strax at tilmelde Deres høivelbaarenhed med Tilføjende at en Udtalelse af Commissionen in ? hvis den er nødvendig ved den forestaaende Retssag, først vil kunde skaffes Tilveie? i Sepbr, da jeg selv reiser 8 Dage bort, og de andre Medlemmer ere borte fra Staden. I Tilfælde af at en saadan samlet Udtalelse er nødvendig, maatte jeg da tjenstligst udbede mig Lærebrevet remitteret.

Som Medlem af Jordemodercommissionen og paa den Vegne

Stadfeldt

Til Hr. Kammerherre, Amtmand over
Randers Amt, Rosenørn

Overmedichus

Skrivelse af 13. Juni 1868 (side 372 i eksamensprotokollen):

Under 23 Mai modtoges en Skrivelse fra Jordemoder Cathrine Peters født Jæger f Viborg Amt, hvori hun androg paa Udfærdigelsen af et nyt Lærebrev for hende selv, da hendes Lærebrev ved en Uforsigtighed var bleven hende ubrugbar. Da Efterspørgslen under 13 Aug 1867 fra Randers Amtshuus gjaldt hende, afsendes d. 24 Mai 1868 en Skrivelse med Anmodning om de nødv. Oplysninger fra bemeldte Amt.

Svaret derpaa af 29. Mai 1868 oplyste, at Cathrine Peters ved Randers Exstraretsdom af Decbr 1867 var anseet med 4 Gange 5 Dages Fængsel på Vand og Brød for at have forfalsket det hende meddelte Lærebrev, da hun desuden før hun blev optaget til Oplærelse har været straffet for Rufferi i Randers, og, efterat have erholdt Ansættelse i Viborg Amt, der bleven afskediget fra sin Bestilling som Distriktsjordemoder, formener Amtnet, at der ikke bør meddeles hende fornyet Attest, forat hun ikke skal indsmugle sig i Embeder paa Steder, hvor hun er ukjendt, i al Fald at Lærebrevet bør forsynes med Bemærkning om de hende overgaaede tvende Straffedomme.

Jordemodercommissionen tiltræder denne Anskuelse og agter at lade hendes Andragende ubesvaret.

D. 13 Juni 1868

O Bang Schleisner Stadfeldt

Hun fik eksamen i 1862, og hun blev jordemoder i Vium i Viborg amt i 1863 og derpå konstitueret i Hammershøj i 1867 som moderens hjælper. Fra 1870 blev hun reservejordemoder i Vinderslev. I 1895 blev hun forflyttet til Kjellerup, hvor hun blev afskediget med pension i 1910 og fortsatte som praktiserende jordemoder. I Vinderslev blev hun gift Bundgaard, og der var ifølge medicinalberetningen fra stiftsfysikus Heiberg i Viborg klager fra lægerne over Madam Bundgaard.

Af notaterne i ansøgninger om optagelse på jordemoderskolen til påske 1862, hvor hun har nr. 128 nævnes, at hun er 20 år og gift med mølleforpagter H. Peters i Hammershøj. Ifølge præstens attest har hendes opførsel været god. Lægen skriver: Hun har et godt

helbred og fysisk er hun bekvem. Hun har 1 barn og læser og skriver godt. Moderen er distriktsjordemoder. Hun blev så optaget på skolen efter at have søgt to gange før. Hendes ansøgninger dateret 23. Juli og 19. Januar 1862 er skrevet i en anden skrift end hendes underskrift. Teksten lyder for de to:

Til Stiftamtet i Viborg

I Henhold til mit tidligere indgivne Ansøgende om Oplærelsen som Jordemoder paa Fødselsstiftelsen i Kjøbenhavn, tillader jeg mig hermed paa ny at ansøge om, at jeg maatte denne Gang kunne vente at blive antagen. Da min Moder er ansat som Jordemoder heri Amtet, og jeg hos hende efter min Udlærelse vil kunne ved ydermere uddanne mig, indtil jeg faar fast Ansættelse, ligesom jeg med min Moders Virksomhed som Jordemoder har faaet særdeles Lyst til at kunne oplæres i Jordemodervidenskaben, forventer jeg, at dees øivelbaarenhed gunstigst vil anbefale mig til at optages denne Gang ved Stiftelsen, og da min Fader tidligere har været i Amtets Tjeneste og udført de ham paalagte Forretninger til deres Høivelbaarenheds ofte udtalte Tilfredshed, tør jeg haabe, at ogsaa denne Omstændighed maa bevirke, at deres Høivelbaarenhed vil præferere mig. Om min physiske Tilstand og Beqvemhed tør jeg henvise til forlagte Erklæring fra Distriktslæge Berg, og om min Alder, moralske Forhold samt om min Færdighed i at læse og skrive til forlagte Attest fra min Sognepræst. Underdanigst

Hammershøi d 23. Juli 1861, Charthrine Chrestine Frederikke Peders fød Jæger.

Og ansøgningen fra 19. Januar 1862:

Til det høje Stiftamt i Viborg

Hermed tillader jeg mig underdanigst at bringe det høje Stiftamt i behagelig Erindring tvende af mig i Foraar og Efteraar 1861, til den Kgl. Fødselsstiftelse indsendte Ansøgninger, om at maatte blive antaget til Oplæring som Jordemoder paa bemeldte Stiftelse for Betaling, hvilke Ansøgninger vare ledsagede med Læge og Præsteattest, samt det høje Stiftamts Anbefaling, da jeg endnu ikke har opnaaet dette mit Ønske, er min underdanigste Begjæring, om jeg nu i dette Foraar maatte blive antaget til Oplæring som Jordemoder paa bemeldte Stiftelse, da jeg trænger haardt deril for mit Erhvervs Skyld, og tillader jeg mig derfor at udbede mig det høje Stiftamts gunstige Medvirkning i denne Sag.

Underdanigst

Hammershøi d 19. Januar 1862. Cathrine Christine Frederikke Peters, fød Jæger

På den sidste ansøgning er senere tilføjet, formentlig på skolen: 2 Attester sendt Randes Byfoged Kontor 22/10 67 og nedenunder:

14/11 67 Efter Begjæring, da hun er tiltalt for forfalskning af hendes Karakter og tidligere har været straffet for Rufferi --- (svært læseligt).

Vedlagt kopi af skrivelse fra Randers Byfogedkontor af 8. November 1867: Forlangt remitteres tjenstligst tvende med Inspectionens behagelige Skrivelse under 24 f.M.: modtagne Attester vedrørende Cathrine Christine Frederikke Peters født Jæger.

Distriktslæge Berg i Viborg skrev mere udførligt i sin anbefaling dateret 24. Juli 1861: (Det er den anbefaling, hun har fået af distriktslægen, da hun i 1861 og 1862 søgte om optagelse på jordemoderskolen): Mølleforpagter H. Peters Kone, Cathrine Christine Friderikke f. Jæger, 20 Aar gammel, er i dag synet af mig og fandtes at have et godt Helbred og at være fysisk beqvem til at udøve Jordemoderkunsten. Det kan muligt tjene hende til Anbefaling, at hendes Moder er ansat Jordemoder her i Lægedistriktet, og at hun

efter overstaet Examen i nogen Tid kunde fungere under hendes Vejledning indtil hun selv fik Ansættelse.

Og præstens attest af 29. Juli 1859: I Hammershoi Ministerialbog findes anført ?? Chathrine Christine Frederike Jæger, en Datter af Bager Jæger og Hustru Gjordemoder Ane Magdalene Jæger født Sørensen i Hammershøj, er født d 19 April 1841 i Thanum, er confirmeret d 15. April 1855 – kan læse og skriver godt, hendes Opførsel heri været god – Hun er ægteviet i Hammershøi Kirke d 21 Juni 1859, har født et levende Barn d 12 Octobr 1859.

Rigtigheden bevidner J. Blicher

Sognepræst for Vorning, Qvorning og Hammershøj (Ifølge Blichernoter september 2015 side 11 var Jens Blicher præst for Vorning, Kvorning og Hammershøj fra 1825 til 1864). I Heibergs liste over jordemødre (se nedenfor) fra 1884 er hun i Haurbak (rettet til Kjellerup) i 12. distrikt som Kathrine Christine Frederikke Bundgaard med henvisning til side 72 og 149 i Heibergs protokol (B149-49).

60, Eksamen 30.4.1863: Ellen Marie Sørensen f. Christensdatter, g. m. Huusm. Sørensen i Vium, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

I mappen med ansøgninger om optagelse på skolen Michalis 1862, hvor der i alt var 194 ansøgere uden for København findes hun som nr. 84 og fra Viborg, Vium, Lysgaard Herred, Ellen Marie Sørensen f. Christensdatter Tind, 28 Aar, Jørgen Sørensen, Huusmand. Har ført et exemplarisk Vandel. anbefales paa det bedste. Befunden at være af god Helbred og fysisk beqvem. Har født, kan læse og skrive, har selv skrevet sin Ansøgning. anbefales paa det fortrinligste af Sognepræsten, hvor hun har haft Ophold indtil Ægteskab, og ligeledes af hendes nuværende sognepræst og endeligen af Districtslæge B. Berg, som tillige bemærker, at Lægedistrictet for Tiden har en Vacance, og at der er Sandsynlighed for at snart bliver to til og at det vil være særdeles ønskeligt, at hun kunde komme i Betragtning.

Ud over dette resume indeholder præsternes attester og lægens do flere oplysninger bl.a.: Ifølge Hjermind kirkebog var hun født 24.10.1834 og gift 23.10.1858 med husmand Jørgen Sørensen af Vium

Hendes ansøgning stilet til Viborg Stiftamt:

Undertegnede som ifølge vedlagte Attester Udvisende har de foreskrevne Betingelser, - Som gjør mig skikket til at søge at blive oplært som Jordemoder, og har Lyst til at uddannes til en saadan Bestilling. Da det althi har været mig kjært at Pleie de Syge. Ansøger ærbødigst det Høie Stiftamt om at det maa blive mig forundet, at blive optagen til at lære dette med Højagtelse i Kjøbenhavn

Skreven af mig selv

Den 12 juli 1862

Underdanigst

Ellen Marie Christensdatter Tind

Gift med Huusmand Jørgen Sørensen i Vium Sogn, Lysgaard

Herred, Viborg Amt

61, Eksamen 2.5.1863: Mette Kirstine Christensen f. Christensdatter, g. m. Huusmand Christensen i Seerup, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

62, Eksamen 31.10.1863: Christine Marie Thisted f. Franck, g. m. H? i Viborg.

Hun fik anden karakter.

I Heibergs protokol fra 1884 er hun nævnt som praktiserende jordemoder i Hjerminde, hvilket er overstreget, og af teksten fremgår, at hun er flyttet til Randers den 21.10.1885. Side 75 i samme protokol nævnes, at hun er født Frank, er gift med karetmager. Der er ingen børn, men 5 er døde.

Side 60 i samme protokol nævnes, at madam Thisted i Hjerminde skader forretningen i distrikt 4, Vindum med Rind, Vinkel, Vindum, Bjerrum og Mammen sogne.

I protokol B149,51 nævnes at Madam Thisted er entlediget efter ansøgning 5.9.1878.

63, Eksamen 2.11.1863: Maren Pedersen f. Jensen, g. m. Gartnerkarl Pedersen i Loll?, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

64, Eksamen 3.5.1864: Maren Møller f. Christensen, g. m. Smed Møller i Fuur, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

65, Eksamen 29.5.1869: Mette Marie Andersen, g. m. Muursvend Andersen, Mønsted, Viborg Amt.

Hun fik første karakter. Præmien (Prof. Levy`s) for Flid og god Konduite tildeltes Mette Marie Andersen af Mønsted, Viborg Amt, examineret d 29. Mai No 2.

I Heibergs protokol fra 1884 nævnes hun som jordemoder i Sal, distrikt nr. 31, som Mette Marie Andersen.

66, Eksamen 22.6.1869: Ane Marie Hansen f. Nielsen, g. m. Dagleier H, Almind, Viborg Amt.

Hun fik anden karakter.

67, Eksamen 23.5.1870: Maren Marker f. Christiansen, g. m. Arbejdsm M, Vium, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

68, Eksamen 24.5.1870: Ane Emilie Margrethe Nielsen f. Bagge, g. m. S.N., Viborg, s. Amt.

Hun fik første karakter.

69, Eksamen 13.6.1870: Kjerstine Marie Christensen f. Mortensen, g. m. Snedker Chr., Guldager, Viborg Amt.

Hun fik anden karakter.

Det er formentlig hende, der som Kirstine Marie Christensen i Heibergs protokol fra 1884 er jordemoder i Vammen i distrikt nr. 14

70, Eksamen 13.6.1870: Ane Kirstine Christensen f. Larsen, g. m. N. Chr., Lysgaard, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

Som jordemoder Ane Kirstine Kristensen i Kjeldbjerg var hun indlagt på Viborg Sygehus i 1890 (journal nr. 144-90) til desinfektion efter at have behandlet en fødekone med ondartet barselsfeber. Hun er født i Vium Viborg Amt 14.4.1844, gift i Lysgård kirke i december 1864 med ungkarl Niels Christensen i Sjørup. I 1874 var hun praktiserende jordemoder i Fallesgårde i Dollerup sogn, og derpå blev hun distriktsjordemoder i Vroue sogn med bopæl i Vester Børsting..

Ved folketælling 1890, Vroue (opslag 35) i Vester Børsting:

Niels Christensen, 55 år, gift, født i Gjærning, Viborg Amt, Husmand.

Ane Kirstine Christensen, 45 år, født i Vium, Viborg Amt, Jordemoder.

4 børn hjemme:

Laurine Christensen, 15 år, født i Dollerup sogn (12.2.1874, konf. I Vroue 8.4.1888)..

Julius Christensen, 13 år, født i Resen sogn (25.7.1876 i Lille Torp, faderen da landpost)

Emil Christensen, 9 år, født i Vroue sogn (14.3.1880 i Vester Bølling, faderen husmand).

Anine Marie Christensen, 6 år, født i Vroue sogn (7.8.1883 i Vester Bølling).

Viet i ?. december 1864 i Lysgaard (opslag 65): Ungkarl Niels Christensen i Sjørup, 31 år og pige Ane Kirstine Laursen af Sjørup, 20 $\frac{3}{4}$ år.

Ved hendes dåb i Vium kaldes hun Ane Kirstine Larsen, d.a. ?? Lars Mikkelsen og hustru Ane Marie Lauritzen i Overkvam. Hun fødtes 14.4.1844 (Vium, opslag 45).

Da. Jo. III125: Christensen, Fru A, pens. Jordemoder. Adresse: V. Børsting pr. Stoholm.

Der er ikke billede af hende i bogen.

Det må være hende, der i Heibergs protokol fra 1884 er jordemoder i 12. distrikt, Bjerregrav som Ane Kirstine Christensen.

71, Eksamen 3.6.1872: Mariane Thomsen f. Kryger, g. m. Murer T, Højbjerg, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

I Heibergs protokol fra 1884 er hun i Højbjerg, distrikt nr. 16, som Mariane Thomsen.

72, Eksamen 28.5.1873: Ane Marie Larsen f. Pedersen, g. m. Inderste L, Lihme, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

73, Eksamen 2.7.1873: Else Jensen f. Sørensen, g. m. Indsidder J i Debelt, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

Da.Jo.III122: Jensen, Fru Else; pensioneret Distriktsjordemoder. Adresse: Fur pr. Roslev

Der er ikke billede af hende i bogen.

74, Eksamen 1.6.1874: Maren Kiersten Madsen f. Andersen, g. m. Rebslager M, Skive, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

75, Eksamen 28.5.1875: Maren Andersen f. Jensdatter, g. m. Hsmd J. A. af Troelstrup, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

76, Eksamen 31.5.1876: Ane Marie Desmarais f. Petersen, g. m. Sergeant D, Viborg, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

Da.Jo.III108: Fra 1910 til 1916 var Distriktsjordemoder Fru Desmarais, Viborg, Foreningens Formand; i 1916 holdt Fruen 40 Aars Jubilæum som Jordemoder, i hvilken Anledning Foreningen afholdt en Festlighed og overrakte den afgaaende og afholdte Formand en Gave.

I Heibergs protokol fra 1884 er hun som Madam Desmarais distriktsjordemoder i Viborg første distrikt, og side 40 i samme protokol står, at A.M. Desmarais er 33 år og enke efter sergent. Til distriktet hører Viborg by med landsogne. Hun praktiserer udenfor distriktet i sognene Overlund, Vinkel, Almin, Løvel og byen Batum. Hun afløste madam Schørder, der tog afsked 1.10.83 og rejste til Amager (se nr. 40).

77, Eksamen 15.6.1878: Oline Jensen f. Elsborg, g. m. Arbm. Th. J. af Rind, Viborg Amt. Hun fik første karakter.

Gerda Jensen fra Skive oplyste efter mit foredrag i slægtshistorisk forening i Skive om fødsler på Spøttrup i 2012, at Oline er født 10.6.1852 i Viborg, Sortebrødre sogn. Ved folketællingen 1880 var hun jordemoder i Resen sogn, Høgild/Rabis, og ved folketællingen 1890 var hun jordemoder i Haurum.

Hun flyttede i juni 1892/august 1893 fra Haurum sogn, Houlbjerg herred til Ø. Velling, Middelsom herred. Der var hun også ved folketællingen 1901, hvor hun boede i jordemoderboligen matr. Nr. 27, Præstegårdsvej 7, denne bygget/købt af Viborg amts jordemoderdistrikt.

Den 3. Marts 1905 døde Oline 54 år gammel. Hun fødte 10 børn, hvoraf 6 døde før hende. Oline er Gerda Jensens oldemor på fædrene side.

78, Eksamen 19.6.1878: Frederikke Petersen g. m. Indsiddet P i Sønderhede, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

79, Eksamen 2.7.1879: Karen Marie Andersen f. Jensen, g. m. Hsmd. A, SæbySaby?, Viborg Amt.

Hun fik første karakter. Directionen for Fødsels- og Pleiestiftelsens Præmiekasse for Flid og god Konduite tildelte Karen Marie Andersen af Viborg Amt.

80, Eksamen 24.5.1880: Caroline Marie Christensen f. Christensen, g. m. Skomager Chr. Sønderbæk, Viborg Amt.

Hun fik første karakter. Prof. Levy's Præmie for Flid og god Konduite tildelte Caroline Marie Christensen af Sønderbæk, Viborg Amt, exam som No 3 D 24 Maj.

81, Eksamen 5.7.1881: Martine Caroline Jeppesen f. Andersen, g. m. R. Jeppesen, Viborg.

Hun fik anden karakter.

82, Eksamen 4.7.1882: Thomasine Bæk f. Rønning, g. m. fhv. Gaardejer B, Høbjerg, Viborg Amt.

Hun fik anden karakter.

83, Eksamen 27.5.1884: Sørine Maria Jensen f. Petersen, g. Arbmd J. Thorning, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

Hun pådrog sig en arbejdsskade i form af syfilis. Hun var født 8.10.1855 i Demstrup. Hun var jordemoder i Vium i Viborg amt og døde den 10.9.1918 som enke i Ungstrup hos en datter og svigersøn. Hun var da blind, formentlig på grund af sygdommen.

Der er mere om hende under min database: josityfilis.

Hun nævnes i Heibergs liste over jordemødre i 1884 som praktiserende jordemoder i Thorning, hvilket så er overstreget senere.

84, Eksamen 2.7.1885: Lovisa Svendsen f. Jensen, g. m. Arbejds. S, Skive, Viborg Amt.

Hun fik anden karakter.

85, Eksamen 6.7.1886: Edel Marie Lorentzen f. Christensen, g. Murer L, Skive Landsogn, Viborg Amt.

Hun fik anden karakter.

86, Eksamen 7.7.1886: Johanne Frederikke Sørensen f. Ude, g. Husmand S, Foulum Viborg Amt.

Hun fik anden karakter.

Det er sandsynligvis hende, der som jordemoder Johanne Frederikke Udh Fog findes ved folketællingen 1901 og 1906 i Lem i Salling.

87, Eksamen 24.5.1887: Laura Marie Olesen f. Nielsen, g. Landmand O, af Kragelund, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

88, Eksamen 4.7.1889: Kirsten Marie Nielsen f. Rasmussen, g. Hmd. N, Vidstrup/Vilstrup?, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

Aa. Jo.III124: Nielsen, Fru Kirsten; pensioneret Distriktsjordemoder. Adresse: Thorning pr. Kjellerup. (Det er lidt usikkert om det er samme, da oplysningerne er sparsomme).

Der er ikke billede af hende i bogen.

89, Eksamen 6.7.1889: Friderikke Christiane Bendtsen f. Bloos?, g. Parcellist B, Juliane Hede, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

90, Eksamen 29.5.1891: Jensine Knudsen f. Nielsen, gift Skomager K, Viborg, Viborg Amt.

Hun fik første karakter. Prof. Levy's Præmie for Flid og god Konduite tildeltes Jensine Knudsen f. Nielsen af Viborg Stift, exam. 29.5.91.

91, Eksamen 18.6.1891: Ane Margrethe Nielsen f. Christensen. Enke efter Hmd., Egeberg, Viborg Amt.
Hun fik første karakter.

92, Eksamen 9.5.1892: Kristen Marie Lund f. Petersen. Enke efter Hmd. Lund, af Jebjerg, Viborg Amt.
Hun fik første karakter.

93, Eksamen 29.6.1892: Ida Johanne Pedersen Rønberg f. Brøndum, g. Møller R, Rødding, Viborg Amt.
Hun fik første karakter.

94, Eksamen 27.5.1893: Hansine Magdalene Jørgensen. Ugift, Sønder Burrild?, Viborg Amt.
Hun fik første karakter.
Da. Jo. III124: Rasmussen, Fru Magdalene; Distriktsjordemoder i Lee. Adresse: Lee pr. Bjerringbro St.
(Der er lidt usikkerhed om, hvorvidt det er den samme).

95, Eksamen 2.6.1894: Mette Kirstine Jensen Leth f. Sørensen, g. Skomager H, Høiberg, Viborg Amt.
Hun fik anden karakter.
Da. Jo. III125: Søndergaard, Fru Mette Kirstine f. Sørensen; pens. Distriktsjordemoder. Født 20. Maj 1868 i Levring Sogn, dimitteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 2. Juni 1894; pr. pr. Jordemoder i Gjorslev 1894 – 1895; Distriktsjordemoder i Vindum 1895 – 1900; Distriktsjordemoder i Nisset 1900 – 1911; Distriktsjordemoder i Kellerup 1911 – 1913; Distriktsjordemoder i Astrup 1913 – 1933. Adresse: Søholt pr. Silkeborg.
Der er billede af hende i bogen.

96, Eksamen 6.7. 1894: Maria Magdalene Andersen f. Sørensen, g. Styrmand A, Viborg, Viborg Amt.
Hun fik første karakter. Fødselsstiftelsens Præmie tildeltes Maria Magdalene Andersen af Viborg Amt.

97, Eksamen 27.8.1897: Margrethe Nielsdatter Christensen, ugift, Viborg Amt.
Hun fik første karakter. Prof. Levy`s Præmie for Flig og god Opførsel pa Skolen tildeltes Margrethe Nielsdatter Christensen fra Viborg Amt (eksamineret d 27. August som No 2).
Da. Jo. III125: Stisen, Fru Margrethe f. Christensen; Distriktsjordemoder i Breum. Født 16. Maj 1872 i Nautrup; dimitteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 1897; pr. pr. Jordemoder i Batum 1897 – 1899; pr. pr. Jordemoder i Godthaab 1899 – 1900; Distriktsjordemoder i Ellidshøj 1900 – 1903; Distriktsjordemoder i Breum siden 1903: Adresse: Breum pr. Jebjerg.
Der er billede af hende i bogen.

Se mere om hende i bogen ”Dørken, Havbo, Mulvad-slægterne side 141 og 208. Født 16.5.1872 i Navtrup, datter af Boelsmand Niels Jacob Kristensen og Elise Marie Jensen. Hun blev viet i Grinderslev 12.10.1909 til boelsmand Erik Stisen af Breum. Hun fik arbejdsliv i Breum.

98, Eksamen 31.8.1897: Dorothea Marie Larsen, ugift, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

Hun kom senere til Bramming i Ribe amt som jordemoder.

Bramming kirkebog: Jordemoder Dorthea Larsen af Bramming var fadder 29.10.1899 for Aage Valdemar Haulrig, søn af snedker og listefabrikant Peder Andersen Haulrig og hustru Agnes Sofie Jensen i Bramming.

Da.Jo.III side 86: Larsen, Frøken Dorthea Marie; Distriktsjordemoder i Ry. Født den 13.6.1872 i Pensylvanien i USA; dimetteret fra Den kongelige Fødselsstiftelse 1897; privat praktiserende Jordemoder i Rødding 1897-98; privat praktiserende Jordemoder i Bramminge 1898 – 1900; Distriktsjordemoder i Ry siden 1900. Kasserer i Skanderborg Amts Kredsforening i ca 10 Aar. Medlem af Hjælpekassen i ca 8 Aar.

Børnetilsynsførende i ca 8 Aar. Bopæl: Ry.

Der er foto af hende i bogen.

99, Eksamen 30.8.1900: Kirstine Marie Bjørn f. Jensen, g. m. Købmand, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

100, Eksamen 30.8.1900: Martha Bach f. Sørensen, g. m. Boelsmand, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

Aa. Jo. III122: Jensen, Fru Martha Marie f. Sørensen; Distriktsjordemoder i Rødkjærsbro. Født 22. Oktober 1871 i Ungstrup; dimetteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 1900; Distriktsjordemoder i Vindum 1900 – 1910; Distriktsjordemoder i Rødkjærsbro siden 1910. Adresse: Rødkjærsbro.

Der er billede af hende i bogen.

101, Eksamen 26.8.1901: Maren Kristine Sørensen Hald f. Jensen, g. m. Smed, Viborg Amt.

Hun fik første karakter. Stiftelsens Præmie tildeltes Maren Hald (eks. 26. Aug som No 7) af Viborg Amt.

Er det hende, der som Fru K. Sørensen (Da. Jo. II107) ved møde hos Stiftsfysikus Heiberg 23.6.1903 var formand for Viborg Amts Jordemoderforening?

102, Eksamen 28.8.1902: Karoline Petersen Galle f. Mogensen. E. efter Mejerist, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

103, Eksamen 28.8.1902: Henriette Cyrine Dorthea Frederiksen, ugift, Viborg Amt.

Hun fik først karakter.

Der er billede og omtale af hende side 219 i Viborgs Historie bind 2, 1726-1940. Hun er født 1873, død 1967, datter af gæstgiver Ole Frederiksen i Viborg. I 1902 nedsatte hun sig som jordemoder i Viborg-----.

Da.Jo. III122: Jensen, Fru Cyrine Henriette Dorthea f. Frederiksen; praktiserende Jordemoder i Viborg. Født 21. Januar 1873 i Viborg; dimitteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 14. September 1902; privat praktiserende Jordemoder siden 15. September 1902. Formand for privat praktiserende Jordemødres Pensionskasse fra 1933, fhv. Formand for Viborg Amts Jordemoderforening; Medlem af Hovedbestyrelsen 1928-1931. Adresse: Mathiasgade 92, Viborg.

Der er billede af hende i bogen.

Hun er også omtalt side 177 i Helen Cliff "Fast ansat ved mysteriet" med billede. Her nævnes, at hun blev udnævnt til æresmedlem af jordemoderforeningen i 1952. Hun døde i 1967.

Lokalhistorisk arkiv i Viborg har hendes lærebrev med diverse papirer. (Det er affotograferet 29.7.2015).

104, Eksamen 24.8.1903: Caroline Nielsine Pedersen, ugift, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

105, Eksamen 29.8.1904: Johanne Georgine Marie Elisabeth Sørensen, f. K??, g. m. Muremester, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

106, Eksamen 21.8.1905: Nielsine Caroline Jensen f. Pedersen, g. m. Teglværksarbejder, Viborg Amt.

Hun fik anden karakter.

Da. Jo. III122: Jensen, Fru Nielsine Caroline f. Petersen; Distriktsjordemoder i Laastrup. Født 20. December 1876 i Funder; dimitteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 1905; Distriktsjordemoder i Laastrup siden 1905. Adresse: Laastrup pr. Skals.

Der er billede af hende i bogen.

107, Eksamen 30.8.1907: Hansine Severine Pedersen f. Hansen, g. m. Smed, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

108, Eksamen 25.8.1908: Grethe Spliid, ugift, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

109, Eksamen 2.9.1909: Inger Mogensen f. Andersen Halkjær, g. m. Gaardejer, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

110, Eksamen 2.9.1909: Dine Christine Fromberg f. Stefansen, g. m. Dyr læge, Viborg Amt.

Hun fik første karakter. Stiftelsens Præmie tildeltes Dine Christine Fromberg af Viborg Amt.

111, Eksamen 13.9.1911: Jensine Kirstine Nielsen f. Jensen, g. m. Husmand, Viborg Amt.

Hun fik første karakter.

112, Eksamen 4.9.1912: Othilia Larsen f. Petersen, Enke efter Maskin??. Viborg Amt.
Hun fik første karakter.

113, Eksamen 17.9.1913: Anna Marie Knudsen, ugift, Viborg Amt.
Hun fik første karakter.

Da. Jo. III124: Petersen, Fru Anna Marie f. Knudsen; Distriktsjordemoder i Langaa. Født 11. August 1884 i Vellev; dimitteret fra Rigshospitalets Jordemoderskole 17. September 1913; Reservejordemoder ved Rigshospitalets Fødeafd. B. 1. Oktober 1913 – 1915; Reservejordemoder i Viborg Amt 1. April 1916 – 1. Oktober 1919; Distriktsjordemoder i Langaa siden 1. Oktober 1919. Formand for Viborg Amts Jordemoderforening. Adresse: Langaa.

Hun har som formand skrevet afsnittet i Da. Jo. II side 107--, men der er ikke billede af hende i bogen.

114, Eksamen 24.9.1914: Marie Hansen f. Jensen. Sep. fra Købmand, Viborg Amt.
Hun fik første karakter.

115, Eksamen 22.9.1916: Anna Marie Valeur, ugift, Viborg Amt.
Hun fik anden karakter.

Side 560 i jordemodereksamensprotokollen er skrivelse fra justitsministeriet af 3.12.1920:

Kommissionen har modtaget følgende Skrivelse af 3die Dec. 1920 fra Justitsministeriet. Justitsministeriet har i dag tilskrevet Amtmanden over Ribe Amt følgende:

”Efter at Jordemoder Maren Lauridsen, kaldet Anna Valeur, som ved Vestre Landsrets Dom af 4de Februar 1920 for Barnefødsel i Dølgemaal i Medfør af Straffelovens §194 jfr. §39 e blevet anset med Straf af Forbedringshusarbejde i 8 Mdr., paa Justitsministeriets Opfordring har deponeret sit Lærebrev i Justitsministeriet, skal man under Henviisning til Amtets Skrivelse af 2de f. M. (S 74/20) anmode Amtet om at foranledige, at det tilkendegives hende, at hun herefter er uberettiget til at praktisere som Jordemoder”. – Hvilket herved skal meddeles.

Anna Valeur examineredes 22ende September 1916 og erholdt 2den Karakter.
Er senere betinget benaadet.

116, Eksamen 25.9.1918: Laura Balling, ugift, Viborg Amt.
Hun fik første karakter.

117, Eksamen 13.9.1919: Else Pedersen Thordal, ugift, Viborg Amt.
Hun fik første karakter.

118, Eksamen 22.9.1920: Karoline Dorthea Jensmine Carlsen, ugift, Viborg Amt.
Hun fik første karakter.

(Listen over jordemødre med nr. 119---- fortsætter nedenfor)

Ægteskabelig stand for de 120 fundet i eksamensprotokollen

(OBS: der er både nr. 11a og 11b)

Gift	94
Ugift	12 (Nr. 16+94+97+98+103+104+108+113+115+116+117+118)
Enke	4 (Nr. 91+92+102+112)
Separeret	1 (Nr. 114)
Uoplyst	9 (Nr. 1+2+3+4+7+8+9+10+54)

Karakterer givet til de 83 eksamineret fra 1844 og frem

Første karakter: 66

Anden karakter: 16 (Nr. 41+42+43+50+59+62+66+69+81+82+84+85+86+95-106+115)

Uklart: 1 (Nr. 39)

Foruden første karakter fik 8 præmie (Nr. 65+79+80+90+96+97+101+110)

Kommentarer

I 1831 og 1832 (nr. 24 + 25) blev to fra ”Fallitzgaard” i Dollerup sogn eksamineret. De har dog ikke samme efternavn.

I 1850 var to jordemødre i barselsseng ved eller nær eksamen (se nr. 39 og 41) og en enkelt i 1861 (se nr. 58).

Jordemødre i/fra Vium: se også nr. 60, 67, 70, 83.

Fra godser er kun fundet to, nemlig to fra Ulstrup Gods i Langå; nr. 5 og 11b i henholdsvis 1783 og 1804.

Mindst to par jordemødre er mor og datter, hvilket også har været nævnt i ansøgningerne om optagelse på jordemoderskolen:

Se nr. 21 og 58 (Riis og Poulsen)

Samt nr 59 og 172 (Jæger og Sørensen)

Jordemødre i Viborg Amt fundet i andre kilder

119, Maren Ollufsdatter.

Otto von Spreckelsen "Viborg Bys Borgerbog" 1713-1860, side 57 nr. 297: Maren Ollufsdatter, exam. Jordemoder; 18.8.1733 tilladelse til at praktisere i Viborg. Gift med Troels Olsen i København.

Jordemodereksamensprotokollen er først fra 1739.

120, Johanne Marie Simonsdatter

Otto von Spreckelsen "Viborg Bys Borgerbog" 1713-1860, side 68 nr. 357: Johanne Marie Simonsdatter. Fra Nibe eller Skive. Jordemoder 16.6.1739.

Jordemodereksamensprotokollen er først fra 1739, og den første eksamen, der er nævnt i denne, er fra 1743.

121, Ingeborre Kirstine Jensdatter.

Otto von Spreckelsen "Viborg Bys Borgerbog" 1713-1860, side 97, nr. 492: Ingeborre Kirstine Jensdatter, fra Randers. Jordemoder 18.4.1752.

Hun er ikke fundet i jordemodereksamensprotokollen.

122, Anne Cathrine Nicolaisdatter Hiardemaal.

Otto von Spreckelsen "Viborg Bys Borgerbog" 1713-1860, side 137, nr. 686: Hans Christensen Bloch, født på Kjærgårdsholms gods. Borgerbrev i Viborg 10.10.1769 med husnæring. Daglejer.

Hans hustru var jordemoder.

Gift med Anne Cathrine Nicolaisdatter Hiardemaal, døbt 18.3.1740 i Junget; død 22.2.1819, 74 år (Søndre sogn). Datter af degnen Nicolai Hiardeaal og Dorte Nielsdatter.

Hun er ikke fundet i jordemodereksamensprotokollen.

123, Kirstine Hjort.

Private personarkiver i Landsarkivet for Nørrejylland. Nr. 781: Hjorth, Kirstine, jordemoder i Ørslevkloster og Ørum sogne, Viborg amt. 1796-1811 Anbefaling, kontrakt, beskikkelse. 1 læg.

Hun er ikke fundet under det navn i eksamensprotokollen 1795-1811.

Se under nr. 179, Kirsten Bruddal i brev af 10.12.1823, hvor den "gamle affældige Kirsten Hjort i Lund" nævnes.

124, Anna Maria Buchholz/Reichel/Ussing født Breier.

Mad. Ussing assisterede ved fødsel på Spøttrup i 1827, hvor hun kaldtes eksamineret jordemoder fra Skive (Se min artikel i Medicinhistorisk årbog 2011).

Ud fra nedenstående oplysninger om ægteskab med distriktskirurg Buchholz i Holstebro, skønnes hun at være den Anna Maria Buchholtz, der ved eksamen i København bestod den 24.8.1773, hvor teksten også er: "Bleve alle befundne dygtige, og besvarede de vanskeligste Spørsmal med Færdighed".

Ved folketællingen i Skive i 1834 var hun 85 aar.

Selde kb. (C204) Død 20.12.1837 begravet 31.12. Ana Maria Ussing fød Breier. Enke efter forhenværende Degn i Selde P. Ussing. Død i Skive, 91 Aar. Fød i Kjøbenhavn.

Degn Peder Ussing døde i Selde som sognedegn for Selde og Aasted den 20.3.1823, 56 år gammel.

Ifølge arkivar Asbjørn Thomsen (at@sa.dk) er Madam Ussing døbt 19.2.1752 i Nikolaj Sogn i København og lød da det borgerlige navn Anne Marie Breier. Hun var datter af Johan Frederik Breier og Maren Jensdatter. (Fødestedet var Store Kongensgade) og navnet læses Anna Maria). Hun blev først gift med kirurg Johan Joachim Buchholz i Holstebro (skifte 21.9.1775). Siden blev hun i 1786 gift i Skive med kirurg Frederik Georg Reichel, som døde i Skive 24.11.1788 kun 31 år gammel. Endelig giftede hun sig 23.1.1795 i Skive med Peder Ussing, siden degn i Selde-Åsted.

Carøe II kirurger 1738-1785 side 10: Johan Joakim Buchholz. Født ca. 1733 i Pommern, død 21.8.1775 i Holstebro. Kir. Eksamen 7.2.1771. Overmester i flåden i 1772.

Distriktskirurg i Holstebro 20. April 1775. Gift første gang med Margrethe Elisabeth Ledern, født ca. 1743, begravet 6.9.1770 i København. Gift anden gang 19.7.1771 i København med Anne Marie Breyer. (vielser før 1785 er ikke tilgængelige i Skt. Nikolaj kirkebog).

Anna Maria er altså uddannet efter sit ægteskab med Buchholz. Manden blev ifølge Nygaards sedler beskikket den 20.4.1775 som kirurg i Holstebro og tillige at praktisere i Holstebro med Ulvborg og Gimsing Herreder "samt den øvrige del af" Hammerum og Hjerm Herreder, som ikke er tillagt de udi Ringkøbing og Lemvig beskikkede kirurger. Han skal bo i Holstebro.

Det blev et kortvarigt embede, idet han jo døde 4 måneder senere den 21.8.1775. I kirkebogen (opslag 34) omtales han som Feldtskiærer: Anno 1775 d 21 August døde Johan Joachim Buchholt, Feldtskiærer, og blev begravet d 28 Hujus æt 42.

Om Reichel er ingen oplysninger i Carøe, og ud fra oplysninger om, at Reichel ved folketællingen i 1787 var feldskærsvend, må antages, at han ikke havde taget kirurgisk eksamen. I Skive var som distriktskirurg fra 5.1.1787 ansat Johan Peter Gordius.

Skive kb. Opslag 20. Fredagen den 22 Decembr 1786 copuleredes Sogne Præsten hr. Wind Madm Ane Marie Breyner Sl. Bokholts og Monsr. Friderick Georg Reickel, begge her af byen. (Der er samme tekst i opslag 67 om troløvelse 23.12.1794, hvor forloverne var ConferentzRaad Huech (Hauch?) og Hr. Byfoged Selmer.

Fkt. Skive 1787 opslag 8 nr. 8, 46. Familie:

Friderick Georg Reichel, Hosbonde, 31 Aar, gift 1. Gang, FeldskierSvend.

Ane Marie Breijers, hans Kone, 31 Aar, gift 2. Gang.

Augusta Dortea Buchatz, Tienestepige, 15 Aar, ugift. (Ingen P. Ussing set i fkt i Skive. Er tjenestepigen datter af Anna Marias første mand i hans første ægteskab?).

Skive kb. Opslag 166: Den 1.12.1788 blev Johan Friderick Reickel jordet, gammel 31 Aar.

Skive kb. Opslag 121-122: Torsdagen d. 17. April 1788 gjorde Friderick Reickels Hustru Anne Marie Barsel og fik en Datter, som bleve døbt den 18 Ditto af SognePræsten hr. Nafnet Ane Chatrine og blev Barnet af SognePræsten hr. Winds Hustru x Dens Daab blev confirmeret 9de Søndag efter Treni.

Faddere

Jomfru Lund til Byfoged Selmers

Hr. Byfoged Selmer.

Hr. Consump??forvalter Rennerdt (Der må skulle stå consumptionsforvalter, men stavemåden er utraditionel).

Fkt. 1801 i Skive, opslag 17 No 29:

Peder Ussing, Huusbonde til L??, 34 Aar, gift 1. Gang, Klokker.

Ane Marie Brejer, hans Kone, 46 Aar, givt 3die Gang.

Ane Chathrine Reikel, hendes Datter, 13 Aar, ugift.

Nygaards sedler: Reichel, Ane Katrine

Gdm af Selde Rasmus Kristensens enke, fattiglem her, død 1870 23/3, 89 år (Skive kb)(Ifølge Selde kirkebog blev de gift 3.3.1814, hvor han var soldat og hun degnens stiftatter i Selde. Ved fødsel af søn 28.8.1819 var han smed i degneboligen og ved fødsel af datter i 1821 var han smed i Selde. Ved folketællingen i Selde (opslag 10) var han 42 år, gårdmand og skilt fra konen. Der nævnes 4 børn samt en tjenende kvinde med et barn. Ane Katrine Reichel er ikke fundet i Selde ved folketællingen 1834).

Om klokker og degn Peder Ussing er den Peder Ussing, som Nygaards sedler ved folketællingen 1787 nævner som skriverdreng hos stiftsamtmand Fr. Hauch i Viborg er uvist.

Nygaards sedler har foruden Frederik Georg Reichel (Frederik Georg Reichel ved bryllup, folketælling og barnedåb, man Johan Frederik Reichel ved begravelsen) også Anne Elisabeth Reichel, datter af gartner på Brahesborg Johan Siegfried Reichel.

Madame Ussing er også omtalt i breve til doktor Lind, stiftsfysikus i Viborg, fra distriktskirurg i Skive, Stengel (B118-5 på landsarkivet i Viborg):

Hr. Doctor Lind

Wiborg

Højstærede Hr. Doctor

Jeg maa meget bede om at undskylde, min Efterladenhed med at give Underretning om Giordemødere, som har faaet Tilladelse at Practicere. Det er umulig i det 22de District, som var besat af en Giordemoder fra Kiøbenhavn, men som er flyttet til et andet Sted uden for Districtet, og som nu er vacant. I dette District er 2de, nemlig en Degnekone i Selde, Madam Ussing, og en i Junget Sogn, nemlig Kirsten Anes (se nr. 178). Disse 2de Koner er begge meget erfarene, især Madam Ussing som efter sigende skal være Examineret i Kiøbenhavn for nogle og 30 Aar siden, men som nu er meget svagelig, og da dette er et betydeligt District, var det at ønske, at en Giordemoder kunde blive ansat, den anden er en ret duelig Kone, som en Tiid har været under min Veiledning, og som da fandtes meget skikket til at have saadan en Post men af mangel på Exam(en) at opholde sig her i Byen, maatte aflade at studere.

Skive d 14d Septbr 1823 Ærbødigst

Stengel

Og svar til Viborg amt (B118-5) fra sundhedskollegiet i Kjøbenhavn:

Til Herr Siftsphysicus Licentiatu Medicinæ Lind

Tilskrevet Amtet i den Anledning d. 11te Nov

Lind

I Anledning af Herr Stiftsphysicus Licentiatu Medicinæ Linds behagelige Skrivelse af 18de i forrige Maaned undlader vi ikke herved tjenstligen at tilmelde Dem, at Kollegiet ikke paativler, at De jo vil paastaa, at Kirsten Anne og Degnekonen Ussing, den sidste nemlig forsaavidt hun ei beviser at være, som foregives, i sin Tid examineret her i Kiøbenhavn, ikke praktiserer, som Jordemoder i det 22de / eller noget andet / Jordemoder District i Viborg Amt, naar dette District vorder besat med en behørigen oplært og examineret Jordemoder; og til at fremme denne Besættelse var det formentligen godt, at Herr Stiftsphysicus anmodede vedkommende Amtmand om at finde en Kone, som havde

Lyst og ansaas skikket, til at vorde Jordemoder i Districtet, her til Staden, for paa den Kongelige Fødselsstiftelse at vorde dertil oplært.

Kiøbenhavn, i det Kongelige Sundheds Kollegie dend 25de October 1823

H. Callesen Schönheyder Saxtorph Her?? Tønder Colsmann/Colimann??

Lund C. Fenger ?? ?? ?? Howitz

Decanus

Fra Asbjørn Thomsen er modtaget kopi af en sag fra Skive 5. August 1790, hvor Anne Marie Reichelen skriver:

Paa Forlangende af Hr Byfoged Selmer har jeg Dags Dato efterseet bemeldte Qvinde Anna NielsDatter, som foregav at have aborteret efter omrent 2 Maaneders Svangerskab med sidste St Hansdagstide; jeg eftersaa hendes Brøster hvorvi der ikke befandtes Mælk eller Tegn til Samme- Keg eftersaa hendes Underliv hvoraf ikke nu med Wished kunde erfares at hun har født eller aborteret. Idag var hun meget angrebet af Sygdom, som hun foregav at have haft i 14 Dage og forment det var den saa kalte Springkel Syge, hvilket er alt hvad jeg herom kan attestere.

Skive den 5te Augusti 1790

Anne Maria Reichelen

Der synes at være en kopi af samme indført i protokol, og sammen med er korrespondance mellem byfoged Selmer og distriktskirurg Gorgius i Skive:
P.M.

Fra Hr. Provst Ravn i Hem har jeg under 4de i d. M. faaet en Skrivelse, der lyder saaledes:

”Ærbødigst Promemoria

Nu i dette Øjeblik beretter Peder Jensen i Tolstrup mig, at hans TienestePige har tilstaaet for ham, at hun har haft legemlig Omgiegelse med en Karl, og ungefær 2de Maander derefter mistet Fostret ved hendes Arbejde. Jeg var ikke i Dag saa vel at jeg kan tage dertil, men indstiller det til Deres Velærværdighed: Om De holder det fornødent strax at holde et Forhør? Og til den Ende sendes fornævnte Peder Jensen til Dem med dette”.

Bebeldte Peder Jensen beretter mig at anførte Qvinde, TjenestePigen Ane Nielsdatter skal have aborteret ved St. Hansdags Tide d.A. – Forestaaende Anmeldelse har givet Anledning til, at jeg har ladet Qvinden komme til mig i Dag, og paa Justitiens Vegne at ombede Deres Velærværdighed: at De nu i Dag da hun er her inde, ville efterse hende og her paategnet afgive deres Tanker, om der kan være Tvivl om, at hun kunne have faaet et virkelig Foster, dræbt eller omkommet samme, eller om hendes Foregivende kan antages for rigtig, alt til nærværende Foranstaltning. – Skive den 5te Augusti 1790

O Selmer

Stilet til: Velædle Hr. Districts-Chirurgus Gorgius i Skive.

Og på samme blad er tilføjet:

Jeg finder hos oven ovenmeldte Qvinde aldeles ingen Tegn, at hun nyelig har født. – Georgius.

Selmer ser således ud til både at have ladet distriktskirurgen og jordemoderen udtale sig,

Anne Pedersdatter assisterede på Spøttrup ved fødsel 1825 (se Dansk medicinhistorisk årbog 2011), hvor hun i kirkebogen kaldes eksamineret jordemoder. Distriktskirurg Stengel fra Skive deltog også i fødslen, hvor barnet var dødfødt.

Hun er ikke fundet i jordemoderprotokollen, hvor følgende med samme navn er noteret: side 209, eksamen 27.10.1817: Ane Pedersdatter, Skomager Joachim Langes Kone af Hornum Bye, Aalborg Amt.

Og side 209, eksamen 28.10.1817: Ane Elisabeth PedersDt., Skomager Andreas Holstes Kone af Hals i Aalborg Amt.

126, Mariane Nielsdatter.

Mariane Nielsdatter assisterede ved fødsler af dødfødte på Spøttrup i 1832 og 1834. Og det må være hende, som ikke kom i 1835, hvor krigsassessor Tetens var accoucheur. Ifølge en sønnesøn, var hun kaldt ud til anden fødsel og valgte at hjælpe færdig der.

Klage fra Nis Nissen er ikke fundet.

Hun blev uddannet i Viborg.

Ud fra notater om dødfødte i Rødding kirkebog kan konkluderes, at hun må være uddannet senest i 1819, idet hun det år assisterede ved en dødfødsel (Barn af Søren Knudsen og Maren Laursdatter i Knud, eksamineret jordemoder Mariane Nielsdatter).

I B43A-311 Sallinglands herreder. Papirer vedrørende jordemodervæsenet er to kvitteringer, hvor Mariane Nielsdatter den 22.12.1847 underskriver i Balling med ført pen.

I bogen "Af Røddings Historie" af A.P. Nielsen ved Niels P. Bjerregård, Skive 1950 omtales af A.P.Nielsen side 44: Min farmor havde lidt berøring med herregårdsfamilien (på Spøttrup), men det var nær endt galt.---hun stod i lære hos stiftsfysikus i Viborg, og det var som jordemoder, hun kom til Spøttrup; thi når der var nedkomst på borgen, blev hun hentet. Så skete det engang, da hun var kaldt til et andet hjem for at gøre tjeneste ved en fødsel, at man også havde brug for hende på Spøttrup. To steder kunne hun ikke være på en gang, og hun blev, hvor hun først var kaldt; men det tog Nissen meget unåde op, og han ville have hende sat fra stillingen med det samme. Her havde han dog mere i agt end i magt. Min farmor beholdt stillingen som jordemoder, til hun trak sig tilbage på grund af alder.

En efterkommer efter hende, Bente Jensen fra Hvidovre efterlyste i Hvem Forsker Hvad oplysninger om hende i 2010, og hun har givet forskellige oplysninger.

Mariane fødtes i Toustrup, Durup sogn, Harre Herred, som datter af Niels Jensen Søndergaard og Anna Cathrine Johansdatter og døde den 9.12.1873 i Knud som jordemoderenke, 87 år gammel. Ved folketællingen 1787 var hun 1 år. Hun blev gift 27.9.1808 i Krejbjerg kirke, Rødding herred med Niels Jensen Jebjerg (kaldet Kempe). Han var fra Mollerup og husmand, og de blev siden skilt. De fik 6 børn fra 1809 til 1822, alle i Krejbjerg. I 1829 fik Mariane Nielsdatter med omrejsende kræmmer fra Colind, Søren Andersen, en datter. Mariane Nielsdatter blev gift igen i Krejbjerg med husmand Søren Jensen Ladefoged.

I arkivalierne har jeg ikke fundet klage fra Nis Nissen over hende.

I B043A-311 er fundet oplysninger om problemer med jordemoderbolig. F.eks. brev fra Mariane Nielsdatter stilet til

Velbyrdige Hr. Cancelliraad Horn, p.t. By og Herredsfoged i Skive
Underdanigst

Deres første ? Skrivelse af 5te Juni d. A. angl. Erklæring fra mig, hvorfor jeg ikke har efterkommet Stiftsamtets Ordre, til sidste 1ste Maji at indflytte i Balling Gjordemoderhuus? Har jeg under 8de f. M. bestemt og fuldstændig besvaret, samt s. D. leveret Brevet til Hr. Krigsraad Lumholdt fra Skive, som lovede bestemt at levere det til Hr. Cancelliraaden selv uden mindste Ophold, hvorved deres Naade af 16de Juni næstefter til mig igjennem Sognefogden, af samme Indhold, ligeledes ansees at være besvaret.

Kreiberg d. 18de Junii 1846

Underd.

Mariane Nielsdatter

p. t. Gjordemoder i Kreiberg.

I samme mappe (B043A-311) er omtale af offentlig licitation over opførelse af jordemoderbolig i Balling By (jordemoderdistrikt nr. 26). Som det ses, boede hun i 1846 i Kreibjerg.

Ved gennemgang af B043-Sallinglands Herredsfogeder, 1797-1868 Sager vedrørende jordemodervæsenet er set et stort materiale om bygning af jordemoderbolig og renovering af samme i Balling.

Det ses også, at Mariane Nielsdatter underskriver breve med ført pen.

Af notat af 16.2.1863 fremgår, at Birthe Christensen (se nr. 57) er konstitueret som jordemoder i Balling m.m. som afløser for Mariane Nielsdatter.

I fortegnelse over jordemødre i Salling herred 21.11.1828 nævnes i distrikt 28: Mariane Nielsdatter, bor i Kreiberg, jordemoder for Rødding, Kreiberg, Ramsing og Volling.

127, Hanne Laurine Markussen f. Christensen.

Eksamen 6.6.1877: Hanne Laurine Markussen f. Christensen, g. m. Indsidder M, Aarrup, Aalborg Amt.

Hun blev ansat i Vium jordemoderdistrikt i Viborg amt 6.11.1877, 34 år gammel. Hun var gift med arbejdsmand Anton Markussen. De havde 6 børn ved ansættelsen. Hun døde efter operation for ekstrauterin graviditet eller hæmatosalpinx (graviditet uden for livmodren eller blødning fra æggestok) på Viborg Sygehus 28.1.1885.

Jordemoderboligens tilstand i hendes tid er beskrevet af Heiberg i hans notesbog om jordemødre.

I oversigtslisten over jordemødre i 1884 er hun nævnt som Hanne Laurine Markussen, i distrikt 17, Vium.

128, Ane Kirstine Jensen.

Thorning kb. (opslag 395) Død 9.12.1881, Ane Kirstine Jensen, aftægtskone og pensioneret jordemoder i Thorning. Enke efter hjulmand og gmd Jens Christensen i Thorning, 82 år.

129, Nimine Andersen f. Larsen.

Da. Jo. III121: Andersen, Fru Nimine f. Larsen; Distriktsjordemoder i Gjedsted. Født 16. Oktober 1886 i Uggerby Sogn; dimitteret fra Rigshospitalets Jordmoderskole 1919; Distriktsjordemoder i Tværsted 1919-1920; Distriktsjordemoder i Tolne 1920-1921; pr.pr. Jordemoder i Hjørring 1921-1926; Reservejordemoder i Viborg 1926;

Distriktsjordemoder i Hammershøj 1926-1929; Distriktsjordemoder i Gjedsted siden 1929. Adresse: Gjedsted.

Der er billede af hende i bogen.

130, Sørine Christine Bruun.

Da.Jo. III121: Bruun, Frøken Sørine Christine; Distriktsjordemoder i Skive. Født 17. August 1891 i Nim; dimitteret fra Rigshospitalets Jordmoderskole 1919; Reservejordemoder ved Rigshospitalets Fødeafd. A. 1920-1921; Distriktsjordemoder i Skive siden 1921. Kasserer for Viborg Amts Jordemoderforening. Adresse: Adelgade 7, Skive.

Der er billede af hende i bogen.

Eksamen 15.9.1919: Sørine Christine Bruun, ugift, Aarhus Amt.

Hun fik første karakter.

131, Karen Dyrberg f. Eriksen.

Da.Jo. III121: Dyrberg, Fru Karen f. Eriksen; Distriktsjordemoder i Kjeldbjerg. Født 13. Juli 1901 i Haderup; dimitteret fra Rigshospitalets Jordmoderskole 1930; privat praktiserende Jordemoder i Kjeldbjerg 1930-1933; Distriktsjordemoder i Kjeldbjerg siden 1933. Adresse: Kjeldbjerg pr. Skive.

Der er billede af hende i bogen.

132, Dagmar Augusta Sofie Døhlie født Poulsen.

Da. Jo.III121: Døhlie, Fru Dagmar Augusta Sofie f. Poulsen; Distriktsjordemoder i Selde. Født 27. Maj 1889 i Skotterup; dimitteret fra Rigshospitalets Jordmoderskole 1920; pr. pr. Jordemoder i Snekkersten 1920-1926; Reservejordemoder ved Aarhus Fødeanstalt 1926-1928; pr. pr. Jordemoder i Aabenraa 1928-1930; Reservejordemoder i Viborg Amt 1930-1932; Distriktsjordemoder i Selde siden 1932. Adresse: Selde pr. Roslev.

Der er billede af hende i bogen.

Eksamen 20.9.1920: Dagmar Augusta Sofie Poulsen, ugift, Frederiksborg Amt.

Hun fik anden karakter.

133, Marie Gybel.

Da. Jo. III121: Gybel, Fru Marie; pensioneret Distriktsjordemoder. Adresse: Vium pr. Sjørslev.

Der er ikke billede af hende i bogen.

Hun er ikke fundet med eksamen i protokollen mellem 1880 og 1900.

134, Anna Jensigne Hansen.

Da.Jo. III121: Hansen, Frøken Anna Jensigne; Distriktsjordemoder i Kragelund. Født 29. Juni 1892 i Kasted (Aarhus); dimitteret fra Rigshospitalets Jordmoderskole 1921; Reservejordemoder ved den jydsk Fødselsanstalt 1921-1922; Distriktsjordemoder i Boulstrup (Aarhus Amt) 1923-1926; Distriktsjordemoder i Nørhaa (Thisted) 1926-1927; Distriktsjordemoder i Kragelund siden 1927. Adresse: Kragelund pr. Silkeborg.

Der er billede af hende i bogen.

135, Ida Frederikke Hansen.

Da.Jo.III121: Hansen, Frøken Ida Frederikke; praktiserende Jordemoder i Viborg. Født 4. December 1893 i Ankjær (Vejle Amt); dimitteret fra Rigshospitalets Jordmoderskole 1926; Reservejordemoder i Viborg amt 1926-1930; privat praktiserende Jordemoder i Viborg siden 1930. Adresse: Sparregade 12, Viborg.
Der er billede af hende i bogen.

136, Martine Haumann født Pedersen.

Da.Jo. III121: Haumann, Fru Martine f. Pedersen; Distriktsjordemoder i Hammershøj; Født 22. Januar 1876 i Braarup; dimitteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 1. September 1897; pr. pr. Jordemoder i Nibe 1. Oktober 1897-1. September 1898; Distriktsjordemoder i Als Hurup 1. September 1898-1904; i Sunds 1904-1908, i Haverslev 1908-1909, i Vium 1909-1920 og i Gedsted 1920-1929; Distriktsjordemoder i Hammershøj siden 1929. Adresse: Hammershøj.

Der er billede af hende i bogen.

Hun er ikke fundet under det navn i eksamensprotokollen, og der var ikke nogen eksamen den 1. Oktober 1897, men dimitteredes kan også være datoen for selve afslutningshøjtideligheden.

137, Maren Kirstine Iversen.

Da.Jo.III122: Iversen, Frøken Maren Kirstine; pensioneret Distriktsjordemoder. Født 4. August 1880 i Brøndsted By, Gaurslund Sogn; dimitteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 1910; pr. pr. i Mørke St.By 1. November 1910- 1. Oktober 1911; Distriktsjordemoder i Lemming 1. Oktober 1911 – 1. Juli 1922, i Ans 1922-1927. Pensioneret p. Gr. af Sygdom 1927: Tildelt Levy's Præmietaske. Adresse: Ans By. Eksamen 10.8.1910: Maren Kirstine Iversen, ugift, Randers Amt. Hun fik første karakter. Prof. Levy's Præmie tildeltes Maren Kirstine Iversen (eksamineret som No 9 d 10 August).

Der er billede af hende i bogen.

138, Elfrida Ludovika Jensen født Lauritzen.

Da.Jo. III122: Jensen, Fru Elfrida Ludovika f. Lauritzen; Distriktsjordemoder i Lemming. Født 5. November 1880 i Arden; dimitteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 1904; pr. pr. Jordemoder i Kalø (Lolland) 1904; Distriktsjordemoder i Volstrup (Hjørring) 1. November 1904-1. Juni 1922; Distriktsjordemoder i Ørum (Vejle Amt) 1. Juni 1922 – 16. September 1922; Distriktsjordemoder i Lemming (Viborg Amt) siden 16. September 1922. Adresse: Lemming St.

Der er billede af hende i bogen.

Eksamen: 29.8.1904: Elfrida Ludovika Jensen f. Laursen, g. m. Fodermester, Vejle Amt. Hun fik første karakter.

139, Else Jensen f. Nielsen.

Da.Jo. III122: Jensen, Fru Else f. Nielsen; praktiserende Jordemoder i Aidt. Født 29. Marts 1861 i Blære Sogn; dimitteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 1888; pr. pr. Jordemoder i Aidrup 1888-1889; pr. pr. Jordemoder i Sulsted 1889-1890; Distriktsjordemoder i Aidt 1890-1931; pr. pr. Jordemoder i Aidt siden 1931. Adresse: Aidt pr. Thorsøe.

Der er billede af hende i bogen.

Eksamen: 3.7.1888 Else Jensen f. Nielsen, g. Skomager J, Borup, Aalborg Amt.

140, Karen Jensen

Da. Jo. III122: Jensen, Frøken Kamilla; Distriktsjordemoder i Mønsted. Født 22. Juli 1903 i Fusager; dimitteret fra Rigshospitalets Jordmoderskole 1928; privat praktiserende Jordemoder i Aalestrup 1928 – 1934; Distriktsjordemoder i Mønsted siden 1934.

Adresse: Mønsted pr. Sparkjær.

Der er billede af hende i bogen.

141, Karen Jensen

Da. Jo. III122: Jensen, Frøken Karen; Distriktsjordemoder i Skive Landsogn. Født 23. Februar 1868 i Gullerup Bjergbysogn, Mors; dimitteret med 1. Karakter fra den kongelige Fødselsstiftelse 1898; pr. pr. i Hurup Oktober – December 1899; Reservejordemoder i Viborg Amt og pr. pr. i Skive 1. Januar 1899 – 1916; Distriktsjordemoder i Durup 1. Januar 1920 – 1. Juli 1921, i Agersnap 1. Juli 1921 – 1. Juni 1923 og i Skive Landsogn siden 1. Juni 1923 (Resen, Dølby, Brøndum, Hvidbjerg og hem Sogne). Adresse: Norbanevej 16, Skive.

Der er ikke billede af hende i bogen.

Eksamen 29.8.1898: Karen Jensen, ugift, Thisted Amt.

Hun fik første karakter.

142, Helga Jessien født Jensen

Da. Jo. III122: Jessien, Fru Helga f. Jensen; Distriktsjordemoder i Haurum. Født 6. August 1892 i Bredsten; dimitteret fra Rigshospitalets Jordmoderskole 1921; Distriktsjordemoder i Haurum siden 1. Januar 1922. Adresse: Haurum pr. Bøstrup.
Der er billede af hende i bogen.

143, Kristine Kehlet

Da. Jo. III123: Kehlet, Frøken Kristine; Distriktsjordemoder i Kjellerup. Født 8. Oktober 1891 i Sdr. Bjært; dimitteret fra Rigshospitalets Jordmoderskole 1923; Reservejordemoder i Viborg Amt fra 1. November 1923 – 1925; Distriktsjordemoder i Kjellerup siden 1. Juli 1925 Adresse: Kjellerup.

Der er ikke billede af hende i bogen.

144, Ane Katrine Kjærsgaard født Christensen.

Da. Jo. III123: Kjærsgaard, Fru Ane Katrine f. Christensen; Distriktsjordemoder i Bostrup. Født 25. Marts 1877 i Haderup. Lund; dimitteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 1903; Distriktsjordemoder i Bostrup siden 1903. Formand for Viborg Amts Jordemoderforening 1920-1922. Adresse: Bostrup pr. Jebjerg.

Der er billede af hende i bogen.

Eksamen 22.8.1903: Anna Kathinca Kristensen, ugift, Hjørring Amt.

Hun fik første karakter.

145, Julie Angelica Knudsen.

Da. Jo. III123: Knudsen, Fru Julie Angelica; praktiserende Jordemoder i Skive; dimetteret fra Rigshospitalets Jordmoderskole 1918; (andre Data udeladt efter Ønske. Adresse: Parshøjvej 3, Skive.

Der er ikke billede af hende i bogen.

Eksamen 26.9.1918: Angelica Knudsen, ugift, Vejle Amt.

Hun fik første karakter.

146, Ragnhild Knudsen.

Da. Jo. III123: Knudsen, Ragnhild; Distriktsjordemoder i Durup. Født 12. December 1900 i Testrup pr. Aalestrup; dimetteret 25. September 1930 fra Rigshospitalets Jordmoderskole; Reservejordemoder paa Fødselsanstalten i Aarhus 1. Juni 1931 – 1. November 1932; Reservejordemoder i Viborg Amt 1. November 1932 – 1. April 1933; Distriktsjordemoder i Durup siden 1933. Adresse: Durup St.

Der er billede af hende i bogen.

147, Anna Hansigne Lange født Andersen.

Da. Jo. III123: Lange, Fru Anna Hansigne født Andersen; Distriktsjordemoder i Viborg. Født 14. Februar 1865 i Ringkøbing; dimetteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 1893; privat praktiserende Jordemoder i Viborg 1893-1894; Distriktsjordemoder i Laastrup 1894 – 1902; Distriktsjordemoder i Viborg siden 1902. Adresse: Dumpen 8, Viborg.

Der er billede af hende i bogen.

Eksamen 29.5.1893: Anna Hansigne Lange f. Andersen g. Cigarmager L, Ringkøbing Amt.

Hun fik første karakter.

148, Cyrilla Larsen.

Da. Jo. III123: Larsen, Frøken Cyrilla; Distriktsjordemoder i Ulstrup. Født 13. Juni 1884 i Dronninglund; dimetteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 1908; privat praktiserende Jordemoder i Flaunskjold 1908-1910; Distriktsjordemoder i Lee 1910 – 1925;

Distriktsjordemoder i Ulstrup siden 1925. Adresse: Ulstrup St.

Der er billede af hende i bogen.

Eksamen 25.8.1908: Cyrilla Larsen, ugift, Hjørring Amt.

Hun fik første karakter.

149, Kristine Anna Lauridsen født Bendtsen.

Da. Jo. III123: Lauridsen, Fru Kristine Anna f. Bendtsen; Distriktsjordemoder paa Fur. Født 4. April 1867 i Vorup; dimetteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 1897;

Distriktsjordemoder i Bække 1898 -1902; Distriktsjordemoder i Vorbasse 1902 – 1917;

Distriktsjordemoder i V. Nebel 1917 – 1919; Distriktsjordemoder paa Fur siden 1919.

Adresse: Fur.

Der er ikke billede af hende i bogen.

Eksamen 28.8.1897: Ane Kirstine Lauritsen f. Bentsen g. m. Husmand L, Ribe Amt.

Hun fik første karakter.

150, Johanne Elisabeth Lendal født Hansen.

Da. Jo. III123: Lendal, Fru Johanne Elisabeth f. Hansen; Distriktsjordemoder i Højslev. Født 6. Oktober 1891 i Æbeltoft; dimitteret fra Rigshospitalets Jordmoderskole 1915; Distriktsjordemoder i Sæby 1916 – 1922, privat praktiserende Jordemoder i Æbeltoft 1922 – 1923; Distriktsjordemoder i Højslev siden 1923. Formand for Højslev Kommunes Børneværn.

Adresse: Højslev St.

Der er billede af hende i bogen.

Eksamen 25.9.1915: Johanne Elisabeth Hansen, ugift, Randers Amt.

Hun fik første karakter.

151, Alma Bech Ljørring født Lorentzen.

Da. Jo. III123: Ljørring, Fru Alma Bech født Lorentzen; Distriktsjordemoder i Løgstrup. Født 17. Januar 1895 i Mønsted; dimitteret fra Rigshospitalets Jordmoderskole 1921; Reservejordemoder ved Aarhus Fødselsanstalt 1922 – 1923; Reservejordemoder i Viborg Amt og Distriktsjordemoder i Løgstrup siden 1923. Adresse: Løgstrup.

Der er billede af hende i journalen.

152, Elisabeth Marie Lyngø født Klausen.

Da. Jo. III123: Lyngø, Fru Elisabeth Marie f. Klausen; praktiserende Jordemoder i Viborg. Født 14. Januar 1860 i Torslev Sogn; dimitteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 1884; Distriktsjordemoder i Viborg 1885 – 1914; privat praktiserende Jordemoder i Viborg siden 1914. Adresse: Jernbanegade 9, Viborg.

Der er billede af hende i bogen.

Eksamen 24.5.1884: Elisabeth M. Lyngø f. Clausen, g. L i Attrup, Hjørring Amt.

Hun fik anden karakter.

Da.Jo.III108: Pensioneret og privat praktiserende Jordemoder Fru E.M. Lyngø, Viborg, dimitteredes i 1884 og har saaledes opnaaet at hold 50 Aars Jubilæum som Jordemoder i 1934 – en Glæde, der er forbeholdt faa Jordemødre. Fru Lyngø virkede i 29 Aar – fra 1885 til 1914 – som Distriktsjordemoder i Viborg og har siden da praktiseret privat i samme By; ogsaa Fru Lyngø tog sin Examen i en ung Alder – 24 Aar gammel.

Hun er nævnt i listen over jordemødre fra 1884 i Heibergs protokol som praktiserende jordemoder i Viborg, hvilket er overstreget. I samme protokol nævnes, at hun var gift med falleret købmand. Det nævnes også side 134 at hun er født 14.1.1860.

153, Marie Madsen født Jensen.

Da.Jo. III123: Madsen, Fru Marie f. Jensen; Distriktsjordemoder i Torning. Født 25. Januar 1890 i Nørager Sogn; dimitteret fra Rigshospitalets Jordmoderskole 28.

September 1922; privat praktiserende Jordemoder i Velle 1922 – 1. April 1924;

Distriktsjordemoder i Vammen 1. April 1924 – 31. December 1928; Distriktsjordemoder i Torning siden 1. Januar 1929. Adresse: Torning pr. Kjellerup.

Der er billede af hende i bogen.

154, Mette Kristine Madsen født Jensen.

Da.Jo.III124: Madsen, Fru Mette Kristine f. Jensen; pens. Distriktsjordemoder . Født 21.

Juni 1851 i Værum; dimitteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 1876; pr. pr. Jordemoder i Kristtrup 1876 – 1878; Reservejordemoder i Viborg Amt 1878; Distriktsjordemoder i

Vindum 1878 – 1884; Distriktsjordemoder i Aidt 1884 – 1890; Distriktsjordemoder i Højbjerg 1890 – 1893; Distriktsjordemoder i Haurum 1893 – 1922. Adresse: Haurum pr. Bøstrup.

Der er billede af hende i bogen.

Eksamen 1.6.1876: Mette Kristine Madsen f. Jensen, g.m. Musiker, Ry, Aarhus Amt.
Hun fik første karakter.

I Heibergs liste over jordemødre i 1884 er hun nævnt som Mette Marie Madsen i distrikt 4, Vindum. Side 60 i Heibergs protokol står, at til distriktet hører Rind, Vinkel, Vindum, Bjerring og Mammen sogne. Hun var 32 år gammel og gift med Jens Madsen. Manden var musikanter og der var 6 børn. Hun fik eksamen med første karakter i 1876 og ansat 1.5.1879. 1.4.84 til Aidt. Praktiserer kun i distriktet. Vinkel og Rind søger altid til Viborg. Madam Thisted i Hjerminde skader forretningen.

Ifølge protokol over jordemødre ca 1850-1882 (B149,51) blev Mette Kirstine Madsen beskikket til jordemoder i distriktet 7.5.1878.

155, Karen Marie Mikkeline Nielsen født Rasmussen.

Da. Jo. III124: Nielsen, Fru Karen Marie Mikkeline født Rasmussen; Distriktsjordemoder i Høgild. Født 12. Maj 1877 i Farre-Sporup, Jylland; dimitteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 1906; privat praktiserende Jordemoder i Hellerup 1906 – 1910; Distriktsjordemoder i Sæby-Gærshøj Kommune 1910 – 1915; Distriktsjordemoder i Høgild siden 1915. Medlem af Voldgiftsretten; Fhv. Bestyrelsesmedlem for Hjælpekassen for Hellerup-Gentofte Kommune. Medlem af Menighedsraadet for Vroue Resen Kommune fra 1922 – 1926. Adresse: Høgild pr. Karup.

Der er billede af hende i bogen.

Eksamen 24.8.1906: Karen Marie Mikkeline Nielsen f. Rasmussen, g. m. Gasværksarb., Kbh.

Hun fik anden karakter.

156, Kirsten Nielsen.

Da. Jo. III124: Nielsen, Frøken Kirsten; Reservejordemoder i Viborg. Født 9. September 1905 i Dollerup Sogn; dimitteret fra Rigshospitalets Jordmoderskole 1931; Reservejordemoder ved Rigshospitalets Fødeafd. B 1931 – 1934; privat praktiserende Jordemoder i Guldborgland 1932 – 1934; Reservejordemoder i Viborg siden 1934.

Adresse: Jernbanegade 12, Viborg.

Der er billede af hende i bogen.

157, Anna Nørgaard Jensen født Jessen.

Da. Jo. III124: Nørgaard Jensen, Fru Anna f. Jessen; praktiserende Jordemoder i Frederiks. Født 5. November 1890 i Ølgod; dimitteret fra Rigshospitalets Jordmoderskole 1920; Distriktsjordemoder i V. Nebel 1920 – 1925; Distriktsjordemoder i Ribe 1925 – 1927; privat praktiserende Jordemoder i Frederiks siden 1927. Adresse: Frederiks St.

Der er billede af hende i bogen.

Eksamen 23.9.1920: Anna Andersen f. Jessen. Enke efter Lærer, Ribe Amt.

Hun fik første karakter.

Ølgod kirkebog (opslag 19): Bryllup 7.5.1914 i Ølgod, Ungkarl, Lærer Niels Augustinus Andersen af Hjortkær Skole i Grimstrup Sogn. Født i ----- 23.8.1887----og Pige Anna Jessen af Østbæk. Født i Østbæk 5. November 1890. Datter af Dyrlæge Thomas Kristian Jessen og Hustru Henriette Petrea Tange af Østbæk.

Grimstrup kirkebog (opslag 352): Død 3.6.1914 i Hjortkær Skole, Grimstrup Sogn, begravet Ølgod Kirkegaard Niels Augustinus Andersen, Skolelærer i Hjortkær, Grimstrup Sogn. Født---Anna Jessen, Ølgod, som overlever ham i Hjortkær Skole, 29 Aar.

158, Sara Nørregaard Madsen født Nørregaard.

Da. Jo. III124: Nørregaard Madsen, Fru Sara f. Nørregaard; Distriktsjordemoder i Simested. Født 13. November 1888 i Silkeborg; dimitteret fra Rigshospitalets Jordemoderskole 1919; Reservejordemoder ved den jydsk Fødselsanstalt i Aarhus 1919 – 1921; pr. pr. Jordemoder og Reservejordemoder i Skanderborg Amt 1921 – 1924; Distriktsjordemoder i Venner, Mols, 1924 – 1926; Distriktsjordemoder i Torning 1927 – 1929; Distriktsjordemoder i Simested siden 1. Januar 1929. Adresse: Simested.

Der er billede af hende i bogen.

Eksamen 11.9.1919: Sara Nørregaard, ugift, Holbæk Amt.

Hun fik første karakter.

159, Anna Marie Paulsen f. Laursen.

Da. Jo. III124: Paulsen, Fru Anna Marie f. Laursen; Distriktsjordemoder i Bjerringbro. Født 22. Juni 1877 i Agri, Mols; dimitteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 15. September 1904; pr. pr. Jordemoder i Hadsten 1904 – 1905; Distriktsjordemoder i Sale 1905 – 1910; Distriktsjordemoder i Bjerringbro siden 1910. Adresse: Bjerringbro.

Der er ikke billede af hende i bogen.

Eksamen 30.8.1904: Anna Marie Poulsen f. Laursen, g. m. Kreaturhandler, Randers Amt.

Hun fik første karakter.

160, Anna Pinnerup eller Ane Helvig Pinnerup.

Da. Jo. III124: Pinnerup, Frøken Anna; Distriktsjordemoder i Balling. Adresse: Balling St. (Afg. ved Døden 15. Febr. 1935).

Der er ikke billede af hende i bogen.

Eksamen 27.8.1904: Ane Helvig Jensen, ugift, Thisted Amt.

Hun fik første karakter.

Det skønnes at være samme, idet kirkebogen for Balling (opslag 199) har følgende: Død 15.2.1935 i Balling By, begravet Jegindø Sogns Kirkegaard Ane Helvig Pinnerup.

Jordemoder af Balling By og Sogn, Rødding Herred, født d 2. Juli 1875 paa Jegindø, Datter af Gaardmand Jeppe Pinnerup og Hustru Maren Pedersen, 59 Aar.

161, Anna Marie Sandahl.

Da. Jo. III124: Sandahl, Frøken Anna Marie; praktiserende Jordemoder i Viborg. Født 23. Marts 1897 i Thorup (Mors); uddannet Sygeplejerske ved Viborg Amts Sygehus 1919 – 1922; dimitteret fra Rigshospitalets Jordemoderskole 1927; privat praktiserende Jordemoder i Viborg siden 1927. Adresse: Mathiasgade 47, Viborg.

Der er billede af hende i bogen.

162, Christine Sodborg f. Nielsen.

Da.Jo. III125: Sodborg, Fru Christine f. Nielsen; Distriktsjordemoder i Ørum. Født 24. Maj 1873 i Oure, Feldborg; dimitteret fra den kongelige Fødselsstiftelse 1905; Distriktsjordemoder i Stauning 1905 – 1907; Distriktsjordemoder i Kisbæk 1907 – 1917; Distriktsjordemoder i Ørum (Viborg Amt) siden 1917. Voldgiftsmedlem i Viborg Amt fra 1923. Adresse: Ørum, Viborg Amt.

Der er billede af hende i bogen.

Eksamen: 22.8.1905: Christine Sodborg f. Nielsen, g. Smed, Ringkøbing Amt.

Hun fik første karakter.

(I listen over jordemødre fra Ringkøbing amt har hun nummer 156).

163, Augusta Kathrine Storgaard født Poulsen.

Da. Jo. III125: Storgaard, Fru Augusta Kathrine f. Poulsen; Distriktsjordemoder i Ans by. Født 5. Marts 1898 i Falleslev, Vindblæs Sogn; dimitteret fra Rigshospitalets Jordemoderskole 1930; pr. pr. i Ans by 15. November 1930 – 1. Januar 1934; Distriktsjordemoder s. S. fra 1. Januar 1934. Adresse. Ans By.

Der er billede af hende i bogen.

164, Karen Margrethe Sørensen f. Linde.

Da. Jo. III125: Sørensen, Fru Karen Margrethe f. Linde; Distriktsjordemoder i Lem ved Skive. Født 1. Oktober 1900 i Skive; dimitteret fra Rigshospitalets Jordemoderskole 1926; privat praktiserende Jordemoder i Skive 1926 – 1927; Distriktsjordemoder i Lem siden 1927. Adresse: Lem pr. Brodal.

Der er billede af hende i bogen.

Ved folketællingen 1930 i Lem (opslag 65): Karen Lind Sørensen, født 1900, jordemoder.

Hun afløste Kirsten Hansen, der er nævnt i folketællingen 1911. I 1925 er ikke fundet nogen jordemoder.

165, Gertrud Vistesens født Pedersen.

Da. Jo. III125: Vistesens, Fru Gertrud f. Pedersen; Distriktsjordemoder i Bjerregrav. Født 2. Marts 1891 i Støvring; dimitteret fra Rigshospitalets Jordemoderskole i 1919; Distriktsjordemoder i St. Binderup ved Aars 1. November 1919 – 31. December 1920; Distriktsjordemoder i Bjerregrav fra 1. Januar 1921. Medlem af Menighedsraadet i Bjerregrav siden 1926, Medlem af Værgeraadet s. S. fra 1929 – 1933. Adresse: Bjerregrav pr. Møldrup.

Der er ikke billede af hende i bogen.

Eksamen 13. 9.1919: Gertrud Vistesens f. Pedersen, g. m. Bagermester, Aalborg Amt.

Hun fik første karakter og præmie: Prof. Levy's Præmie tildeltes Gertrud Vistesens examineret 13/9 som No 1.

166, Michala Mariane Andersen.

Da.Ja.III108: Fra 1922 til 1928 var Frøken Machala Andersen, Simested, formand for Viborg Amts Jordemoderforening. Hun er ikke fundet som medlem af foreningen ved bogens udgivelse, men findes under Aarhus By og Amts Jordemoderforening under

Da.Jo.III9: Andersen, Frøken Michala Mariane; Distriktsjordemoder i Malling. Født 6. December 1888 i Horsens; uddannet Sygeplejerske ved de københavnske Hospitaler 1913-1916; virket som sygeplejerske 1916-1917; dimitteret fra Rigshospitalets Jordemoderskole 1918; Reservejordemoder ved Den Jydske Fødselsanstalt 1.Nov. 1918 – 1.Okt 1920; Distriktsjordemoder i Løgstrup 1920-1923; Distriktsjordemoder i Simested 1923 – 1928; Distriktsjordemoder i Malling siden 1928. Medlem af Dansk Sygepleje Raad siden 1916. Formand for Viborg Amts Kredsforening 1922 – 1928 (det er dog jordemoderforeningen!). Adresse: Malling.

Der er billede af hende i bogen.

Eksamen 25.9.1918: Michala Andersen, ugift, Aarhus Amt.

Hun fik første karakter.

167, Bolette Barbesgaard.

Se nr. 122 i listen over jordemødre fra Ringkøbing amt.

Eksamen 31.5.1889, Bolette Dorthea Olsen f. Nielsen, g. Arbejds. O, Svendgaardshus, Ringkøbing Amt.

Hun nedsatte sig først som privatpraktiserende jordemoder på Holmsland i Ringkøbing amt og var senere i Estvad ved Skive for derefter at vende tilbage til Holmsland, hvor hun blev distriktsjordemoder.

168, Johanne Jordemoder fra Nautrup.

Side 351 i ”Dørken, Havbo, Mulvad-slægten, 1978” om hjemmedåb 17.5.1776 af Monch Mulvads søn, Peter Mulvad. Test. Mademoiselle Ane Husfeldt som holdt ham over dåben, Johanne Jordemoder fra Nautrup. Madam Lunge.

(Nautrup er et sogn i Salling lige vest for Selde).

169, Kjersten Christensdatter i Fly.

B-044 Fjends-Nørlyng Herredsfoged: Jordemodervæsenet 1855-67. På bagsiden af cirkulære om jordemoderinstrumenter fra 15. 2.1848 er kvittering fra jordemoderen i Fly fra 9.marts 1848, Kjersten ChrestensDatter.

Hun er ikke fundet i eksamensprotokollen fra 1815-1848.

170, Abelone Iversdatter i Højslev.

B-044 (se under nr. 169) også kvittering af 14.3.1848 af Abelone Iversdatter i Hoislev.

Hun er ikke fundet i eksamensprotokollen fra 1815-1848.

Senest i 1860 er hun afløst af Severine Riisgaard som jordemoder i Højslev, se nr. 50.

Højslev kirkebog (opslag 179): Død 11.8.1862, Abelone Iversdatter. Pensioneret

Jordemoder, Højslev, 76 år.

Folketælling 1840 i Højslev er nærmest ulæselig og i 1845 er hun ikke fundet, ej heller en anden jordemoder.

Folketælling 1850, Højslev (opslag 5), nr. 34 et hus:

Abelone Iversdatter, 63 år, enke, født i Rind, Ringkøbing amt, Gjardemoder.

Else Johanne Christensdatter, 36 år, ugift, født i Gjelleruplund, Ringkøbing amt.. Hendes datter.

Johan Fr. Martin Madsen, 23 år, ugift, født i sognet, ? til stedet.

Folketælling 1860, Højslev (opslag 3) et hus, 1 person:

Abelone Iversdatter, 73 år, enke, født i Rind, Ringkøbing amt, pensioneret jordemoder. Datteren er ikke fundet under konfirmerede i Gjellerup sogn 1827-30 og ikke under fødte i sognet.

171, Margrete Nielsdatter i Mønsted.

B-044 (se under nr. 169) også kvittering af 15.3.1848: Forestoende er mig bekendtgjort d: 15 Marts 1848 Margrethe Nielsdatter, Jordemoder i Mønsted.

Hun er ikke med sikkerhed fundet i eksamensprotokollen 1815 – 1848. Der er en Margrethe Nielsdatter, fraskilt fra Roskilde med eksamen 26.4.1843 og en Ane Margrethe Nielsdatter af Ringkøbing amt med eksamen 27.4.1832.

172: Ane Magdalene Sørensen.

Ved eksamen 30.10.1837 var hun Ane Magdalene Sørensen, Bagermester Jægers Kone i Randers.

Hun er omtalt under datteren, nr. 59, Cathrine Peters født Jæger.

Flere oplysninger om hende som jordemoder i Hammershøj haves.

173, Mette Jespersdatter Schou.

Eksamen 9.4.1783 Mette Jespersdatter Schou fra Randers. Det var første gang stadslæge Christian Elovius Mangor deltog ved eksamen.

Hun har måske haft tilknytning til Viborg, idet hendes eksamensbevis er lånt på byhistorisk arkiv her i 2012 og kopieret. Beviset indeholder teksten: Mette Jespers Datter, Hustru af Wilhelm Nielsen af Randers, efter foregaaende tilstrækkelig Underviisning i Jorde-Moder Videnskabet og Øvelse i Praxi udi den Kongelige Allernaadigste Stiftelse for Barsels Qvinder ved Friderichs Hospital udi Kiøbenhavn, haver indfundet sig for den Jorde-Moder Væsenet i Danmark Allernaadigst anordnede Kongelige Commission, hvor hun haver foreviist Skudsmaal fra hendes Siæle Sørger Velærværdige Hr Sommerfeldt sammesteds, om et skikkeligt og Christeligt Forhold, og derefter Ifølge Hans Kongelige Mayestets Allernaadigste Forordning af Dato 30d Novb 1711 af os underskrevne Decano et Membris Commissionis er bleven examineret den 13de Septbr 1784 udi Jorde-Moder Videnskabet og befunden baade beqvem og dygtig til ubehindret at øve denne Forretning paa hvad Stæd hun lovlig beskikket vorder, naar hun tilforn Ifølge bemeldte Allernaadigsste Forordning aflægger for vedkommende Magistrat vedbørlig Eed, og i øvrigt retter sig efter ovenmeldte Allernaadigste Forordning som og de Allernaadigste Kongelige Rescripter, samt hvad herefter Jorde-Mødre vedkommende maatte vorde befalet. Dets til Bekræftelse givet med vore Hænders Underskrift udi den Kongelige Jorde-Moder Commission den 14de September 1784

Rottbøll	M Saxtorph	Mangor
Med. Prof.	Med. et Art obstetr Prof	Stadsfysikus

174, Pauline Zoll eller Poulina Nielsen født Gjelsterup.

Eksamensprotokollen: Eksamen 28.4.1860, Pauline Zoll, fra (tomt felt) oplært i Lund i Skaane, admitteret til Praxis her i Fødselsstiftelsen i de 2 sidste Maaneder, efter særlig Bevilling af Ministeriet og Directionen. (Ægteskabelig stilling synes uoplyst)

I jordemoderprotokol B149-52 i Viborg står under 27.1.1876: Pouline Nielsen født Zoll, oplært i Lund, eksamineret i København april 1860 med første karakter, har anmeldt i dag, at hun vil nedsætte sig i Viborg.

I Heibergs liste over jordemødre fra 1884 er under 2. Distriktsjordemoder en Nielsen overstreget med Sørensen, og side 42 i samme protokol står at distriktet er nr. 36 til det hører Viborg By, Asmild og Tapdrup sogne, hvor Tapdrup er overstreget. Pouline Nielsen født Gjelstrup, 60 år gammel, gift med rebslagersvend Johan Nielsen. Eksamen 1.5.1860 (hvilket kan passe med demissionen) Ansat som 2den distriktsjordemoder 1.1.1884. Praktiseret i Holstebro 1860-63, ansat samme sted 1863- sept. 1874. Som reservejordemoder i Viborg 29.6-76 – 31.12.1883.

175, Else Norsgaard

Hun omtales i brev af 30.8.1826 fra amtshuset i Viborg som jordemoder Else Norsgaard i Selde sammen med Bodil Kirstine Rønnov i Breum.

De er formentlig oplært lokalt, måske af distriktskirurgi Tetens?

B118-5

Hr. Land-Physicus Lind

At jeg under 25de dennes har tilskrevet Cancelliraad, By- og Herreds Foged Rosenstand saaledes:

I Anledning af Hr. Cancelliraadens behagelige Skrivelse af 12te f M og den med forelagte Andragende fra Thise Sogns Beboere, samt med Hensyn paa de af Gjardemoderen Else Norsgaard i Selde og Bodil Kirstine Rønnow i Breum samt af Districts Chirurg Stengel derom afgivne Erklæringer skulle jeg ikke mangle tjenstlig at tilmelde Dem til behagelig Efterretning samt videre fornøden Bekjendtgjørelse for samtlige Vedkommende, at der herved tillades at Thise Sogn, som for Tiden er henlagt under Viborg Amts 22de Gjardemoder District, herefter indtil videre henlægges under det 23de District, der saaledes komme til at bestaa af Grinderslev, Grønning, Ryberg, Roslev, Lyby, Jeberg og Thise Sogne.

Dette skulde jeg ikke mangle herved tjenstlig at meddele hr. Land-Physicussen til behagelig Efterretning.

Wiborg Stiftamthus 30 Aug 1826

Underskrift (Heinemann?)

I fortegnelse over jordemødre i Salling herred 21.11.1828 nævnes Else Norsgaard i Selde som jordemoder i 22. Distrikt for Junget, Thorum, Aasted og Selde.

176, Bodil Kirstine Rønnow

Se under Else Norsgaard ovenfor under nr. 175. Bodil Kirstine Rønnow var i 1826 jordemoder i Breum og Else Norsgaard i Selde.

I fortegnelse over jordemødre i Salling herred 21.11.1828 nævnes Bodil Kirstine Rønnow i Grinderslev som jordemoder i 23. Distrikt for Grinderslev, Grønning, Ryberg, Roslev, Lybye, Jeberg og Thise.

177, Maren Christensdatter

Hun var af Tøndering og undervist af Stengel samt prøvet af stiftsfysikus Randrup.

B118-5

Hr. Landphysicus Lind

At jeg i Anledning af en af Maren Christensdatter i Tøndering hertil indgiven med Hr. Districtschirurg Stengels Anbefaling forsynet Ansøgning under 9de dennes har meddelt hende Kaldelse til at practisere som Gjordemoder i Viborg Amts 20de District, der bestaar af Hjerck, Harre, Nautrup, Søby, Viile, Duurup og Tøndering Sogne, i hvilken Egenskab hun nyder de hende Ifølge Reglementet af 21 November 1810, § 27 tilkommende Rettigheder, mangler jeg ikke herved tjenstlig at meddele Dem til behagelig Efterretning.

Det bemærkes, at bemeldte Maren Christensdatter som af Hr. Stengel er oplært i Gjordemoder Konsten er ved den af Hr. Stifts Physicus Randrup i sin Tid anstillede Prøve, befunden duelig til at betjene Barselkoner og at ansættes for et Giordemoder District.

Wiborg Stiftsamthuus 12 Aug 1826

Underskrift

I fortegnelse over jordemødre i Salling 21.11.1828 nævnes i 20 Maren Christensdatter, boende i Tøndering og jordemoder fro Hjerck, Harre, Nautrup, Sæby, Weile, Didrup og Tøndering.

178, Kiersten Anne/Annis?? i Junget sogn i 1823, se brev af Stengel vist i sin helhed under Madam Ussing, se nr. 124 i listen her.

Hun er ikke fundet under døde i Junget 1823-1857 eller i folketælling 1801 og 1834 i Junget.

179, Kirsten Bruddal i Bruddahl, Højslev sogn.

B118-5 Hr. Doctor Lind

Overbringerinden af dette navnlig Kirsten Bruddal er den Gaardbrugers Kone i Bruddal, Høislev Sogn, om hvem jeg gav mig den Frihed mundtlig at berette Deres Velbyrdighed, at hun ofte tilforn i Nødstilfælde men formentlig i det sidste Aarstid, da baade den i Seistrup ansatte Giordemoder bortrejste og den som nu i Lund bliver aflægs, har forrettet Giordemodertjenesten saavel her i Ørslevcloster som i Høislev Sogn. Intet Uheldstilfælde er, saavidt vides, indtruffet, hvor hun har været, i det mindste ikke her i Sognet, og hun har, saavidt jeg har kunnet spore, al mindelig Tiltro blandt Folket.

Da dette District ei for Tiden har anden ordentlig beskikket Giordemoder end den gamle affældige Kirsten Hjort i Lund ((se under nr. 123)) da en nye examineret Giordemoder vel ei saa snart kan ventes og overhovedet, da een Giordemoder ei altid vil kunne bestride de i Districtet forefaldende Forretninger, saa var det at ønske, at denne efter min Kundskab skikkelige og ordentlige Kone, der nu allerede har saa meget Praxis, maatte vorde underkastet en Prøve til større Betyggelse for Vedkommende, og derefter naar hun befandtes duelig og kyndig authoriseret til at practisere som Giordemoder for Enhver i Districtet, der maatte henvende sig til hende. Efter at jeg har talt med hende derom, erklærer hun sig villig til at underkaste sig en Examen. Og hun kommer i dag for at udbede sig af Deres Velbyrdighed den Gunst, at hun maatte vorde examineret enten med det samme eller paa en Dag, som De selv maatte behage at beramme, og at hun saafremt hun befindes at have fornøden Kyndighed og Duelighed med Deres Anbefaling og Bistand maatte erholde Authorisation til at practisere som Giordemoder.

Jeg anbefaler i øvrigt vores Giordemodervæsen til Deres Omhue og for den ___ at ___.

Deres Velbyrdigheds

Høyslev Præstegaard 5 Dec 1823

Ærbødigste

Underskrift (Det må være Assens)

B118-5 Til Hr Landphysicus Lind

Velbyrdige Hr. Doctor Lind
Viborg

Idet jeg hermed remitterer Bilaget med hr. Landphysicus behagelige Skrivelse af 7de denne, mangler jeg ikke tjenstlig at tilmelde Dem, at jeg ikke har noget at erindre mod, at De efter den af Hr. Pastor Assens derom giorte Begiæring examinerer Konen Kirsten Bruddahl af Høyslev Sogn i Giordemodervidenskaben.

Wiborg Stiftsamthuus 10 December 1823

(ulæselig underskrift, hvem var amtmand??)

180, Kirstine Andersdatter fra Fuur.

Er kun fundet i fortegnelse over jordemødre i Salling herred 21.11.1828.

181, Kirsten Holst.

Fruentimmer fra Viborg.

Fik hun uddannelse?? Omtale om hende følger her:

B118-5 a

Til Hr. Landphysicus Lind

Fruentimmeret Kirsten Holst i Wiborg har i vedlagte Skrivelse anholdt om for offentlig Regning at vorde oplært i Giordemodervidenskaben ved den Kongelige Fødselsstiftelse i Kiøbenhavn.

Da dette imidlertid ikke for Tiden kan skee, saa skulde jeg tjenstlig have Hr.

Landphysicus anmodet om, ved Bilagets Tilbagesendelse behageligen at yttre Dem angaaende hendes Oplærelse her.

Wiborg Stiftamtshuus 18 Februari 1824

(Underskrift)

B118-5 b

Høivelb

Hr Stiftamtm tilskrives/tilkendegives??

Paa Ders Høivelbaarenheds meget ærede Skrivelse af 18de dennes angaaende Fruentimmeret Kirsten Holst Oplærelse i Giordemoderkunsten her, giver jeg mig den Ære at yttre følgende:

Med megen Beredvillighed paatage jeg mig Oplærelsen af et passende Antal Kvinder, naar Ders Høivelbh anseer det nødvendigt eller gavnligt og _____ at jeg ifølge Instruxen for Physi??? 22 eller andre fra Cancelliet afgivne Bestemmelser _____ som anser mig competent hertil. Et passeligt Antal synes mig 4 a 6 at være, og da allerede 4 have mældt

sig hos mig, saa kan gierne Kirsten Holst blive den 5te, forudsat at hun og de andre have de fornødne Egenskaber.

(2) Hvad Betalingen i sin Tid angaar, saa være det mig tilladt at spørge Deres Hvbhed om jeg af det offentlige kan vente nogen Godtgjørelse for andre end alene dem, som forud af Amtet tilstaaes frie Oplærelse?

(1) Imidlertid maa jeg bekiende, at det var mit Ønske at bie hermed, indtil mine offentlige og private Forretninger med den nye Districts chirurgus?? Ankomst bleve færre, da jeg saa med mere Tid og Rolighed bedre kunne bestride dette Foretagende. Og jeg tror saa meget desto lettere?? at kunne udsætte det indtil den Tid, da paa forrige Opsynsmand ved Tinghuset Müllers fraskildte Hustrue, der for 2 Aar siden er oplært af min Formand Landphys. Randrup, har for mig erklæret sig villig til at nedsætte sig i det for Tiden Vacante 3die Giordemoderdistrict, naar hun kan have Haab om at erholde en virkelig Giordemoder Envolumenter.

(Der er sat et 2-tal ud for afsnittet om betaling og et ettal ud for det næste afsnit. Mon det endelige brev er skrevet med omvendt rækkefølge??).

Til Slutning giver jeg mig allerærbødigst den Frihed at udbede mig af det høje Amt tilsende et Exemplar af Gjordemoderreglementet af 21 Nov 1810 Tilligemed et Exemplar af et af Skoll. forfattet Skrivelse om dødfødte Børns Behandling for at bringes til live, som ved Cancelliskr af 25de april 1807 tilsendtes Overøvrighederne til Uddeling iblandt Giordemødrene.

Viborg d 20d Febr 1824

Underd Lind.

B118-5 c

Til Hr. Landphysicus Lind i Wiborg

I Anledning af Hr. Landphysicus behagelige Skrivelse af 20d dennes mangler jeg ikke tjenstlig at underrette Dem om, at jeg under Dags Dato har hos Hr Landvæsenscommissair og constitueret Herredsfoged Rod forlangt Akordering om hvorvidt der i det 3die Giordemoderdistrict haves fornøden Bopæl og øvrigt ved Reglementet bestemte Emolumenter for en Giordemoder, forinden Opsynsmand Møllers fraskilte Hustrue der ansættes.

Da De for øvrigt selv har yttret det Ønske at det i nogen Tid maatte beroe med at antage Subjecter til Oplærelse i Giordemodervidenskaben, saa forventer jeg, at De nærmere indkommer med Behagelig Forestilling, naar De maatte ønske de i denne Anledning opkastede Spørgsmaal afgjorte.

Jeg har med Hensyn herpaa ogsaa ladet Kirstine Holst tilkjendegive, at hun om nogen Tid vil hos Dem kunne erholde Underretning om hvorvidt hendes Oplærelse kan finde Sted eller ei.

Slutteligen tilføjer jeg, at saafremt de begiærte Exemplarer af Reglementet af 21. November 1810 samt et af SundhedsCollegiet forfattet Skrivelse om dødfødte Børns Behandling for at bringes til live, kan erholdes, skal samme blive Dem tilsendte.

Wiborg Stiftamthuus 25 Februar 1824

Underskrift

182, Opsynsmand Møllers fraskilte hustru. Se om hende under ovenstående brev af 25.2.1824 under nr. 181.

183, Inger Vilsgaard.

Ifølge Rødding sogns kirkebog under dødfødte i 1813: Barn af Jens Christensen og Anna Jensdatter i Knud. Jordemoder Inger Vilsgaard, uexaminet.

184, Dorthe Hansdatter.

Ifølge Rødding sogns kirkebog under dødfødte i 1819: Barn af Christen Andersen Kjærgaard og Dorthe Jensdatter i Eistrup. Jordemoder Dorthe Hansdatter, uexamineret.

185, Else Cathrine Andersdatter.

B118-5, brev fra 1837 til Velbaarne Hr. Justitsraad Lind, Stiftsphysicus
Fra Gjordemoderen Else Cathrine Andersdatter i Øster-Welling har jeg modtaget vedlagte Brev, hvori hun besværer sig over, at der gjøres hende Indgreb i hendes Rettigheder som Gjordemoder.

Det er mig bekjendt, at Almuen i denne GjordemoderDistrict anseer hende for at være mindre heldig, og synes at ville dadle for hende at hun flere Gange har maattet søge Lægens Hjælp til Fødende, men de tvende Gange jeg har været kaldet til fødende, som hun betjente har jeg fundet det aldeles nødvendigt, og maatte have anseet der for Forsømmelse af hendes Pligt, om hun havde efterladt at søge en Læges Hjælp. Begge Gange fandt jeg, at hun havde behandlet den Fødrende rigtigt og godt.

Maaske tør jeg være saa fri at yttre, om dette Uvæsen ikke lettest kunne hæves ved, at Deres Welbaarenhed, forinden Sagen blev behandlet ved Rettergang, gjennem Sogepresten gjorde Beboerne i dette Gjordemoder District bekjendt med deres fejlagtige Anskuelser af Gjordemødrenes Pligter og formanede dem til ikke at lade sig betjene af uoplærte Gjordemødre; gjerne havde jeg selv gjort dette, men De kjender sikkert Landboalmuens Mistænkelighed som lattelig ville antage mit Forsvar for at være ledet af Egen nytte.

Ærbødigst

Randers d 27 Dec 1837 Wellerop

(Carøe: Andreas Severin Wellerop, 1782-1859, distriktskirurg i Randers fra 17.12.1836).
Ifølge teksten må Else Cathrine Andersdatter være eksamineret jordemoder. Det kan være den Else Andersdatter, gift med arbejdsmand Christen Christensen af Steenhede i Hjørring amt, der fik eksamen 30.10.1829 i København. (andre ikke fundet fra 1824-37).
Ved folketællingen 1834 er hun ikke i Øster Velling, hvor der ikke nævnes en jordemoder og ved folketællingen 1840 er jordemoderen Inger Cathrine Nicoliasdatter (se nr. 19), som sikkert er beskikket i stedet for hende, for at få løst problemerne.
Et brev fra stiftsfysikus Lind af 31.12.1837 i samme sag findes også i B118-5, men det er svært læseligt og derfor endnu ikke afskrevet. Indholdet er dog, at det er farligt at bruge ikke eksaminerede koner som jordemødre, og selv eksaminerede i visse tilfælde skal kalde en læge til hjælp.

186, Karen Andersdatter.

Hendes navn er overstreget to steder i fortegnelse over jordemødre i Salling herred 21.11.1828, hvor nu Sophie Friderike Smith er jordemoder i 25. District, de består af Resen, Dølbye, Brøndum og Hvidberg samt reservejordemoder i Skive Kjøbstad.

187, Inger Jensdatter.

Hun er nævnt i fortegnelse over jordemødre i Salling herred 21.11.1828 som jordemoder i 26. Distrikt, der omfattede Oddense, Otting, Balling og Hindborg.

188, Kirsten Hansen.

Ved folketællingen i Lem 1911 (opslag 65): Hans Jørgen Hansen, født 1864, jordemodermand og Kirsten Hansen, født 1860, jordemoder. Ved folketællingen 1925 (opslag 93) er Hans Jørgen Hansen, født 1864, jordemodermand, og Kirsten Hansen født 1888, jordemoder. Der synes at være tvivl om hendes fødselsår eller fejl ved afskrift oplysningerne er fundet på Spøttrup lokalhistoriske arkivs hjemmeside under selvstændige.

Hun må have afløst Johanne Frederikke Udh Føg som jordemoder. Se nr. 86 i listen. Og hun er efterfulgt af Karen Lind Sørensen, nr. 164 i listen.

189, Kristine Sørensen født Lauritzen.

Eksamen 27.5.1893 Kristine Sørensen f. Lauritzen, g. Købmand S, Flovlev, Thisted Amt. Se nr. 116 i Thisted amt og nr. 239 i Ringkøbing amt.

Ifølge Heibergs protokol (B149-49) side 43 ansattes 1. August som 2.

Distriktsjordemoder i Viborg Kristina Sørensen født Lauritzen, gift med Maskinstrikker J. E. Sørensen, 3 børn. Hun fik eksamen i maj 1893 og praktiserede i Viborg fra 1.5.1895. Hun havde praktiseret i Holstebro fra 1.11.1894 til maj 1895 og i Hjerm fra august 1893 til november 1894. Hun flyttede november 1902 til Lanstinge??

190, Margrethe Knorr født Jakobsen

Eksamen 4.7.1874, Margrethe Knorr født Jakobsen, gift med maler Knorr i Thisted.

Hun fik anden karakter.

Se nr. 86 i oversigten over jordemødre fra Thisted amt.

I Heibergs liste over jordemødre i 1884 er hun distriktsjordemoder i Fiskbæk, distrikt 15).

191, Kirsten Thorup

Hun er nævnt i Heibergs protokol (B149,49) som distriktsjordemoder i Mønsted i 1884.

192, Christine Hansen

Hun er nævnt i Heibergs protokol (B149,49) som distriktsjordemoder i Laastrup i 1884.

193, Inge Marie Kaasgaard

Hun er nævnt i Heibergs protokol (B149,49) som distriktsjordemoder i distrikt 19 i Astrup.

194, Sophie Hanberg

Oversigt over jordemødre i 1874 fra B149-51, hvor oversigten ligger som løst bilag.

Madam Sophie Hanberg examineret i Kiel i Oct. 60 m. 1ste Karakter af Prof Litzmann. Der står ikke noget om, hvor hun er ansat.

Andet om fødsler og jordemødre i Viborg Amt / fra årbøger, aviser m.m.

Skivebogen 1948 side 42 under omtale af forholdene på Lundø: Til de ordinære udgifter hørte også bidrag til vedligeholdelse af jordemoderboligen i Højslev Kirkebye. Denne har dengang næppe haft nogen herskabelig karakter, idet der stadig er opført poster til denne bolig, ganske vist med små beløb. F.eks. 12 Sk eller 3 Mk.

Skiveårbogen 1991 side 54 omtales af Emil Thomsen, der var født i Skive i 1848, lidt om jordemødre:

Jordemoderen, der var gift med en barber, var en djærv og kraftig kvinde, der tog mangan en hård tårn på landet uden at kny. Det kunne godt være hende, man har tillagt følgende ytring ved en vanskelig fødsel: ”Kom her min faer og tag en hånd med, har du været med til det første, kan du også være med til det sidste”. Engang efter en forretning på landet sagde hun til bonden: ”Nu må du kære alt hvad remmer og tøj kan holde, for det er ligeså galt med mig!”. Og lige efter hjemkomsten fødte hun selv. Til hende blev der brygget dobbeltstærk kaffe: ”Det er næsten som jordemoderkaffe”. Ligeoverfor hende boede en kollega, som mest blev søgt i ”bedre huse”.

Skivebogen 1973 side 32-33: En læge fandtes ikke på Fur. Man benyttede distriktslægen i Skive---. Derimod havde man en jordemoder. I kirkebogen 18-10-1807 nævnes en jordemoder i forbindelse med en dødfødsel, hvor hun assisterede. Endvidere har en jordemoder i samarbejde med distriktslægen lavet en indberetning om dødfødte børn, der også findes i kirkebogen.

Værdien af jordemoderhjælpen har næppe været stor. Så sent som i 1887 skrev en læge: ”Gud give, vi kunne forvandle den jordemoderlige ”antiseptik” til almindelige renlighed”. Endnu værre har det antageligt været tidligere. I 1783 hed det om Viborg Stift, at der var et stort tab af spædbørn og fødende kvinder, ”hvoraf vist en stor del må skrives på de grove og ukyndige jordemødres voldsomme behandlings regning”.

Skivebogen 1982 side 10 og 11: Omtale af fødsel i Grønning Skole 18.2.1909 kl. 1½. Blodet løb fra navlen ud i vasken. Moderkagen havde måske sat sig fast. Barnet blev døbt Kristian Møller og var søn af den lokale skolelærer.

Skiveårbogen 1991 side 15: Den 22. Juli 1886 fødtes en søn af andenlærer i Selde Christian Nicolai Krogh og hustru Karen Marie Pedersen: ”Den 22. Juli kl. 4 om morgenen hentede jeg madammen. Hun boede i Selde, så det varede ikke længe, før hun kom. Det blev en lang og smertefuld dag for den lille mor, først kl. 7 ½ om aftenen havde vi drengen”.

Side 15 skriver lærer Krogh om, hvorledes han skar hul på sin kones bryst, hvor der var en byld.

Skiveårbogen 1998 side 57-58 har omtale og billede af figur på Rybjerg kirkes nordportal, hvor en fødende kvinde ses.

Skivebogen 2004 side 154 i ”Erindringer fra tiden som sognepræst i Estvad-Rønbjerg 1901-1914” af Christian A.R.Bruun: Der var i Estvad en meget myndig og i sit embede

meget samvittighedsfuld jordmoder. Hun boede lige over for kirken og kom jævntligt deri. Plejedatter på 7-8 år passede "forretningen", når jordmoderen var i kirke, og skulle så give besked----

Fra aviser

Viborg Stifts Tidende 28.10.1889 Opslag af jordemoderstilling i 16. jordemoderdistrikt, sognene Højbjerg, Elsborg og Grønbæk. Til jordemoderboligen beliggende i Højbjerg hører 2 ¼ tdr. land meget god jord. Lønnen er 110 kr samt brændselsgodtgørelse, 60 kr årligt. (foto haves).

12.12.1889 Opslag af jordemoderstilling. Amtets 19. distrikt (foto haves af opslaget) Taget januar 2011.

Fra ansøgninger om optagelse på jordemoderskolen i København

Oplysninger om nogle af de optagne er tilføjet under hendes navn ovenfor. Her er noteret lidt ekstra fra de gennemgåede ansøgninger:

Til påske 1860 var der 197 ansøgninger fra kvinder uden for København, og nr 75 var fra Viborg amt, Vium, Ane Cathrine Andersen født Nielsen, 23.5.39, 20 år, gift med Søren Andersen, Skrædder. Der er ikke nævnt mere, og med 9 indsendte ansøgninger fra Viborg Amt skrev amtet, at der ikke var behov for nogen.

I foråret 1861, hvor der var 231 ansøgninger fra kvinder uden for København blev fra Viborg amt optaget Martha Augusta Charlotte Poulsen født Riis (se nr. 58) men også som nr. 126 fra Vindum Ane Pedersen født Christiansen. Hun mødte ikke, da hun var frugtsommelig. Hun var 26 år og gift med arbejdsmand Ole Pedersen. Hun synes ikke at være blevet uddannet som jordemoder.

I efteråret 1861, hvor der i alt var 173 ansøgninger fra kvinder uden for København, blev ingen optaget fra Viborg amt.

Jordemødre fra Viborg Amt uden eksamen fra København, men uddannet lokalt

Se blandt andet nummer 177 + 175? + 176? + 178 med senere. Alle er måske slet ikke blevet godkendt.

Oversigt over jordemødre i Salling herred, Viborg amt 21.11.1828

Fundet i B043A-311 (flere sådanne lister findes med tilføjelser, men kun denne er afskrevet og søgt bearbejdet):

Fortegnelse over de i Sallings Herreder i Viborg Amt ansatte Gjordemødre, samt over de, under Enhver District især henhørende Sogne.

20. District, Maren Christensdatter i Tøndering. For Hjerk, Harre, Nautrup, Sæby, Weile, Durup og Tøndering (se listens nr. 177).

21. District, Kirstine Andersdatter. Fuur (se listens nr. 180).

22. District, Else Norsgaard i Selde. For Junget, Thorum, Aasted og Selde. (se listens nr. 175).

23. District, Bodil Kirstine Rønnov i Grinderslev. For Grinderslev, Grønning, Ryberg, Roslev, Lybye, Jeberg og Thise. (se listens nr. 176).

24. District, Kathrine Nielsen. For Skiv Kjøbstad, Hem, Estvad og Rønberg. Sidste 2de Sogne i Ringkjøbing Amt. (se listens nr. 16).

25. District, Sophie Frideriche Smith. For Resen, Dølbye, Brøndum og Hvidberg (se listens nr. 20). I samme rubrik er med overstregning af navnet nævnt Karen Andersdatter, hvor der står ikke overstreget: er tillige ansat som Reserve-Gjordemoder i Skive Kjøbstad (se listens nr. 186). Tilføjelsen om tillige at være ansat i Skive dækker formentlig fru Smith.

26. District, Inger Jensdatter. For Oddense, Otting, Balling og Hindsborg (se listens nr. 187).

27. District, Ane Pedersdatter i Lime. For Lime, Veibye, Lem og Haasum (se listens nr. 22).

28. District, Mariane Nielsdatter i Keriberg. For Rødding, Kreiberg, Ramsing og Volling (se listens nr. 126).

Listen afsluttet med

Viborg Stiftamthuus d. 21de November 1828

(underskrift??)

Listen synes at være sendt til Hr. Cancellieraad, Bye- og Herredsfoged Rosenstand i Skive.

Jordemødre fra Skive- og Viborg-egnen: Lidt om arkivalier

Samt til sidst uddrag af nogle af disse.

Foruden jordemodereksamensprotokollen og ansøgninger om optagelse på jordemoderskolen eksisterer

B-118-5, Indkomne breve

B118-26. Copibog No 1 af Embedsbreve, Attester etc. Viborg d 24d Dec 1822 Lind

B118-32 Medicinalberetninger Thisted og Viborg Amters Physicat 1823-1844.

B43A-311 Jordemodervæsenet, Sallinglands herredsfogeder.

B4-598 Viborg Amtarkiv, Indkomne breve Q Medicinalvæsenet. 1834-35 og

B4-599 do. 1836-38.

B149- forskelligt, herunder protokoller om jordemødre i Viborg lægedistrikt (B149-134 og B149-49).

I Fra Viborg Amt 1964 side 47 omtales i en bogsamling, som har været ejet af biskop Chr. M.Rottbøl i Viborg (1770-80) også et eksemplar af en "Fuldkommen Jordemoderskole". Bøgerne solgtes ved auktion i l

Gennemgang af materiale fra området

Fortegnelse over jordemødre og jordemoderdistrikter side 39 i B149-49 Viborg Lægedistrikt 1884-1910

Heibergs protokol over jordemødre, fattiggårde m.m.:

Viborg: 1. Distriktsjordemoder Madame Desmarais side 132 (40) **76**

Viborg: 2. Distriktsjordemoder Nielsen (**174**)
overstreget og erstattet med Sørensen (**189**) 133 (42)

Viborg: Reservejordemoder Lyngje 134 (46) **152**

Hjorthede: 18de, Ane Jensen 137 (44) **52**

Mønsted: 1ste, Kirsten Thorup 135 (48)

Fiskbæk: 15de, Margrethe Knorr	143 (52) <u>190</u>
Sal: 31te, Mette Marie Andersen	148 (54) <u>65</u>
Laastrup: 13de, Christine Hansen	141 (56)
Ørum: 7de, Jørgine Marie Bonne	138 (58) <u>55</u>
Vindum: 4de, Mette Marie Madsen (Mette Christine Madsen)	136 (60) <u>154</u>
Vium: 17de, Hanne Laurine Markussen	145 (67) <u>127</u>
Vammen: 14de, KirstineMarie Christensen	142 (64) <u>69</u>
Højbjerg: 16de, Mariane Thomsen	144 (66) <u>71</u>
Hammershøj: 8de, Larsine Thorstensen	139 (68) <u>46</u>
Bjerregrav: 12de, Ane Kirstine Christensen	140 (70) <u>70</u>
Haerbak, overstreget og erstattet med Kjellerup: 19de, Kathrine Christine Frederikke Bundgaard	149 (72) <u>59</u> 148 (76) <u>51</u>
Thorning: 18de, Ellen M. Nielsen	
Det følgende er overstreget i protokollens oversigt:	
Hjermind: Praktiserende Jordemoder Madam Thisted	side 74 <u>62</u>
Thorning: Praktiserende Jordemoder Marie Jensen	side 75 <u>83</u>
Viborg: Praktiserende Jordemoder Marie Lyng	ingen side nævnt
Ikke i oversigten:	
Astrup (Hinge): 19de, Inge Marie Kaarsgaard	side 50-51

Heibergs protokol viser mange oplysninger, hvoraf en brøkdel er benyttet. Der nævnes noget om jordemødrenes eksamen, alder, ægtefælle og børn. Der er også beskrivelse af løn og jordemoderbolig samt deres instrumenter med mere. Sidetallene efter listens jordemødre er i parentes (de lave tal) den første side, de er omtalt på, og siden er lavet nye sider med høje tal.

Tallet til sidst og fremhævet samt understreget er jordemoderens nummer i min oversigt over jordemødre fra Viborg amt.

Det følgende er ikke indarbejdet i ovenstående.

Men måske er der noget af interesse for andre, så det bibeholdes i databasen.

B-044 Fjends-Nørlyng Herredsfoged. Jordemodervæsenet 1855-1867.

Her er kvitteringer fra jordemødrene Maren Christensen i Vammen, Marie Levring i Fiskbæk og Severine Riisgaard i Højslev, se under jordemoder nummer 47 + 49 + 50 under Viborg amt.

I samme er tegning af to jordemoderboliger til henholdsvis Mønsted og Flye (er fotograferet).

Endelig er der Cirkulære om tilsyn med jordemødres instrumenter, København 15.2.1848, hvor der på bagsiden er anført, at cirkulæret er forevist jordemødrene i Flye, Hoislev og Mønsted i 1848, henholdsvis Kjersten ChrestensDatter, Abelone Iversdatter og Margrethe Nielsdatter (er kopieret).

B118-5 Thisted og Viborg Amters Fysikat. Indkomne breve 1822-1843

Gennemset 1822-24

Og 1834-35-36 samt 37 og kopieret relevant.

I 1838 også noget om jordemødre (ikke kopieret)

I 1838 redegørelse for Tetens om evt. brug af amanuensis.

Se ovenfor om noget afskrevet fra B118-5

B118-31 Medicinalberetninger Thisted og Viborg Amters Physicat 1823-1844:

(Er det nu også medicinalberetningerne, der er i B118-31???) De er i B118-32.

Dragheim omtalt i skrivelse (årstal ikke anført, 1850`erne??)

October 1855, Journal 1855 No 66 om sygehus i Skive. (Set igen 23.1.2010, 1 koncept kopieret).

B118-32:

Beretning 1826. Oversigt over 5 års dødfødte

Jordemodervæsenet (2 kopier)

Medicinalberetning 1830 side 16, afskrift: Gjordemodervæsen

Heri ere ingen videre Forandring foregaaet, end hvad nogle Gjordemødres Afgang og Beskikkelse har medført. Saadan Forandring anmeldes fra vedkommende Amter hos Physicus og ----- I Gislum Herre ere 3de Gjordemødre ansatte, som alle ere oplærte og prøvede i Examen.

Side 17 for 1832 nævnes, at Krigsassessor Tetens i Skive i alt har vaccineret 447 og mangler 2 i Skive By og 13 i Skive Landsogn og Resen.

Side 27+28+29 for 1832 er kopieret. Dog ingen væsentlige informationer.

1833 Tilsyneladende ikke noget om jordemødre.

1834: under ½ side kopieret??

1835 side 8 ¾ side Kopieret 2.4.11

1836 side 32 ½ side Kopieret 2.4.11

1837 side 19-20 1½ side ?

1838 side 22-23 1½ side og side 23-24 om Tetens død: Et offer for sindssygdom. Er død på Fr.Hospital i København den 1ste Sept.

B149-134

Jordemoderprotokol for 7. Distrikt, Ørum, herunder 8de distrikt Hammershøj fra august 1868 til november 1875.

Fødsel nr. 55, 8.10.1868. Laurs Pedersen Kone, Ørum, Jordmoderen, 36 år, 6 fødsler før..

Nr 16, 20.2.1870, Laurs Pedersen Nyerups kone, Ørum, 38 år, 7 fødsler før.

Nr. 27, 25.7.1871, Indsiddet Laurs Pedersens kone, Hammershøj, 39 år, 8 fødsler før.
Nr 19, 23.3.1874, Husmand Peters Kone i Hammershøj, 4 fødsler før. (Er det jordemoder Cathrine Jæger?? Nej, det er en husmand Peder Jensens kone).

Og om samme jordemoder i Ørum og Hammershøj:

B149-49 Protokol benyttet af Heiberg til notater om bl.a. jordemødre

Side 68: Hammershøi Jordemoderdistrikt, 8de, Larsine Thorstensen, født i Skive, 52 år gammel, gift 2. Gang med Laust Pedersen Nyerup /:tidligere snedker, beskæftiger sig (med) husets drift:/

6 børn, 12-30 år, heraf 2 hjemme.

Eksamen 30.4.1856 med 1. Karakter, ansat i distriktet 7. April 1870. Tidligere ansat i Ørum fra 1856-1870 + flere oplysninger der.

Om Sørine Marie Jensen, se under database om josyfilis. Her kan også læses om hendes forgænger, Hanne Laurine Markussen med eksamen 6.6.1877.

I samme protokol er fra side 39--- om de forskellige jordemoderdistrikter. Side 39 er navneoversigt.

Side 44: Hjorthede jo-distrikt: Ane Jensen, 51 år.

Eksamen 7.5.1858 med 1. Karakter (ifølge eksamensprotokollen var det 29. April 1858).

Ansatt i distriktet 29.10.1862. praktiseret i Vium fra juli 1859 til ansættelsen i Hjorthede.

Side 58: Ørum jordemoderdistrikt. Til distriktet hører Veirum, Viskum, Ørum, Tjele, Nørre Vinge, Kvorning og Tapdrup sogne.

Jørgine Marie Bonne, ansat 1.10.1878, 49 år gammel. Praktiseret i Jebjerg i Salling i 6 år, i Vium i 10 år.

Eksamen 31.8.1862 (ifølge eksamensprotokollen var det 30.8.1861 endda efter at være dumpet første gang) med 2. Karakter. Gift med bødker Johan Frederik Grützmacher.

Side 59: Distriktsjordemoder Jørgine Marie Grützmacher afskediget efter ansøgning med pension fra 1. 11.1906 at regne.

Hidtilværende distriktsjordemoder i amtets 27. Distrikt Johanne Frederikke Jensen er ansat her i distriktet fra 1.11.1906.

Side 68-69 Hammershøi Jordemoderdistrikt (se ovenfor).

Side 72-73:

Reservejordemoderen i Hauerbak/:Vinderslev:/ 19de distrikt

Til distriktet hører Levring, Hørup, Hinge og Vinderslev sogne af Viborg Lægedistrikt, Serup sogn af Silkeborg lægedistrikt. Antal fødsler:

1882 og 1883 ingen nævnt.

1884: 97

1885: 108

1886: 108

1887: 118

1888: 105

1889: 133

1890: 115

1891: 94

1892: 131.

Jordemoderen bor i Vinderslev. Egen bolig med tilliggende have.

Kathrine Christine Frederikke Bundgaard født Jæger, 42 år gammel, gift med arbejdsmand August Cilius Bundgaard.

3 børn /: alder 11½, 17½ og 22½ år:/ heraf 1 hjemme.
Jordemodereksamen 1862 med 2den karakter.
Ansæt som reservejordemoder 1870.
Forhen praktiseret i Vium 1863.
Const. Jordemoder i Hammershøj 1867.
Årlig løn 110 kr.
Og privat fortjeneste efter opgivelse i januar 1884 ca. 700 kr.
Alderstillæg: ingen.
Praktiserer i samtlige sogne i distriktet.
På grund af barselsfeber været suspenderet fra sin bestilling i 1873 og 1881, henholdsvis i 2 og 4 uger.
Forretningstøj ikke i orden.
Har eget kappeapparat.
Sneppert, fødselsleje, vægt og målebånd i orden /:januar 1884:/.
Benytter fødselslejet.
Forflyttet til Kjellerup 1895.
Side 73:
Erholdt i marts 1904 fuldstændig nyt forretningstøj i lædertaske.

Løse bilag i protokollen. Mange kvitteringer med jordemoders underskrift.
Herunder underskrift af K. Bundgaard (+ foto 10.1.2015)
En del sider i protokollen om fattiggårde.
Fra side 120 om læger, og side 123 sygeplejersker.
Fra side 134—igen om jordemødre.
Side 145 om Vium og 139 om Hammershøj.
Side 149: Reservejordemoderen i Kjellerup, cfr.side 72
Til distriktet hører sognene Levring, Hørup, Hinge, Vinderslev og Serup.
Jordemoderen bor i Kjellerup, Kathrine Christine Frederikke Bundgaard, afskediget med pension 1910.
Jordemodereksamen 1862 med 2. Karakter, ansat som reservejordemoder 1870.
1904: 103 fødsler
1905: 90
1906: 117
1907: 115
1908: 109
1909: 89
1910: 90.
Afsked. (fra december 1910 praktiserende jordemoder i Kjellerup.

2den distriktsjordemoderembede i 19de distrikt approb under 12/6-1911 har bolig i Kjellerup, 1/9 Mette Kirstine Leth Jensen, tidligere distriktsjordemoder i Lemming (byttet plads med distriktsjordemoder i Astrup).

B149-51 Protocol over Jordemødre ca 1850-1882

Oversigt over jordemødre med overskrift.

Meddelt Protocol og Døds-Attester

Bl.a. 13/12-1861 Mad. Jæger i Hammershøi.

7/12-61 Madam Jensen i Vium.

7/6 62 Rygte om forfald til drik for jordemoder i Vammen.

12/6-63 Jordemoder Cathrine Petersen f. Jæger udnævnt til jordemoder i Vium (fotograferet 10.1.2015)

24.1.1866: Jordemoderen i Hammershøj har for 2 måneder siden fået en patella (knæskal) brækket; i den anledning har hendes datter Mad. Petersen i Vium taget ophold hos hende, for at lade sig constituere der, og Mad. Thisted i 3. Distrikt her i byen, søger at komme til Vium; Madam Hansen prakt her i byen søger hendes plads igen. Dette er i dag berettet til fysikus.

Madam Thisted fik tilladelse til at modtage leye(?) og sneppert.

Madam Hansen konstitueret i hendes sted.

31.10.1867 Christine Marie Thisted af Vium udnævnt til jordemoder i 4. Distrikt (Vindum) 31.10.1867.

31.10.1867 Jørgine Marie Gützmacher af Jebjerg udnævnt til jordemoder i 17. Distrikt (Høiberg).

12.10.68 Jordemoder i 6. Distrikt Ane Jensen blev i september 58 ansat som 3.

Jordemoder i Viborg, altså for Dollerup og Finderup, i 1859 i Vium, og endelig i oktober 62 i Hjorthede. Hun har altså i 10 år fungeret i amtets tjeneste og i denne tid vist dygtighed og har forskaffet sig beboernes tillid og tilfredshed; jeg kan anbefale denne hendes ansøgning.

15.12.68: En række påtaler af samme jordemoders protokolførelse bl.a. mangler 13 måneders fødsler!

24.1.70 Jordemoderen i Hammershøi (18. Distrikt) Madam Jæger er efter indgiven begæring entlediget med pension

1.1.70 Erklæring:

Til det ledige 8. Jordemoderdistrikt i Hammershøi er der indkommet 6 ansøgninger. Jordemoderen i Vium, Madam Grützmacher, som har været ansat i noget over 2 år, og skønt hun er i enhver henseende respektabel kone, vilde det dog være for tidligt, at kunde forflytte hende.

Ane Marie Hansen, Larsine Petersen, Ane Jensen af Viborg (anbefalet). (Et 6. navn synes at mangle).

7.11.72: Jordemoderen i Vammen Maren Christensen er bleven afskediget på grund af drukkenskab—anmeldt af amtet.

20.7.75: Madam Bundgaard i Haurbak fik i dag 2 dødsattester samt et skema over kendetegn på fuldbårenhed af uægte børn.

1.9.75: På et andragende fra flere sognebeboere i Vium, Almind, Lysgaard afgaves følgende erklæring 8.9.75:

”Medens Mad. Jæger var ansat Jordemoder i Hammershøi, blev der efter ført Klage over hende, at hun var drikfældig, og det var ogsaa paa grund deraf, at hun fik sin Afsked, som hun rigtignok selv søgte ?? form(edelst) Svaghed. Hun practiserede forinden i Vium. Men den 2. April d. A. blev hun berøvet jus practicandi, og idømt for hendes Forhold til en Bøde. Der synes saaledes ikke at være nogen Grund til atter at meddele hende den tabte Jus Practicandi”.

27.1.76: Pouline Nielsen født Zoll, oplært i Lund, examineret i Kjøbenhavn April 60 med første Character, har anmeldt i dag, at hun vilde nedsætte sig i Viborg
24.9.77: Jordemoder i Vium (17. Distrikt) Madame Grützmacher forflyttet til Ørum, 6te Distrikt fra 1. October d. A.
(Sidste notat i B149-51 er fra 14.3.82).

B149-52

Omslag med løse papirer, set dem fra 1883. Henvisninger fra sogneråd m.m. til Heiberg. Fotokopi af 2.
Flere henvisninger for Jens Aarestrup (kun 1 fotokopieret).
Også set dem fra 1884.

Årsberetning fra Stiftsfysikus 1892

Side 17: Ingen nye jordemoderdistrikter er oprettet i 1892---- Ingen jordemødre er i 1892 suspenderet på grund af barselsfeber i hendes praksis, hvorimod indlæggelse på sygehus til desinfektion ved forekommende tilfælde af sådan sygdom af og til har fundet sted.
Side 12/18? Distriktsjordemoderen i Nisset (Lemming) blev det forbudt at praktisere nogen tid på grund af difteri i hendes hjem og så længe at lægeattest fremskaffedes for at de syge er helbredte og fuldstændig desinfektion havde fundet sted. De syge blev efter mit forslag alle indlagt på sygehuset i ???. Desinfektion af jordemoder bolig foretagen for offentlig regning og forbuddet derefter hævnnet.
Læge Langs? i Kjellerup anfører i sin medicinalberetning som et eksempel på jordemødres overgreb på lægernes område, at en jordemoder har sutureret en ruptura perinæe, uagtet der var let adgang til læge. Da læge Sc?? I Kjellerup blev nævnt ham/herom, frem for Langhoff havde sine kundskab om sagen,--(nærmest ulæseligt, synes at ligge år og dag tilbage i tiden).

B149-52. Diverse dokumenter (Viborg lægedistrikt).

Brev fra en ung Gjordemoder til hendes Moder (kopieret).
Fundats for Amtssygehuset i Viborg 1ste afsnit.
Indenrigsministeriet d 1ste July 1861.
+ Fundats fro sygehus i Skive 9. Febr. 1855.

B149-171A Distriktjordemoder Højbjerg 16. Distrikt 1896-1901

B	1901-07
C	1908-12

Der er ikke nogen D i kassen

F Praktiserende jordemoder Fru Bundgaard, Kjellerup 1910-16. Sidste fødsel i denne 4. Dec. 1916. Samme skrift i hele protokollen.

B149-171E Praktiserende jordemoder i Karup Marie Christensen 15.11.1907 – 30.11.1910

B149-148A Reservejordemoder i Kjellerup 1898-1901

Skriften ligner fru Bundgaards.

I protokollen er skema over uægte børn 1894-1901.

B149-148B Reservejordemoder i Kjellerup 1901-1906

Skriften ligner fru Bundgaards.

B149-148C Reservejordemoder K. Bundgaard, Kjellerup, 19. Distrikt 1906-10.

I protokollen er skema over uægte børn 1904-1910.

B149-148D Distriktjordemoder i Kjellerup, 19. Distrikt 1911-15.

B149-148E Distriktjordemoder i Kjellerup 1915-17.

Her er en anden skrift.